

ASIAKASLÄHTÖISEN VAUVANVAATEMALLISTON SUUNNITTELU

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Visamäki, Muotoilun koulutusohjelma

Kevät, 2017

Jonna Aksoy

Muotoilun koulutusohjelma
Vaatus
Visamäki

Tekijä	Jonna Aksoy	Vuosi 2017
Työn nimi	Asiakaslähtöisen vauvanvaatemalliston suunnittelu	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aiheena oli asiakaslähtöisen vauvanvaatemalliston suunnittelu, ja työn päätavoitteena oli koota haastattelujen, havainnoinnin sekä internetlähteiden avulla pienimuotoinen vauvanvaatesuunnittelua avustava tietopaketti. Tietoa koottiin kaikista vauvanvaatteiden suunnitteluun vaikuttavista ominaisuuksista, kuten turvallisuudesta, puettavuudesta ja käytettävyydestä, tuotteiden pitkäikäisyydestä ja muunneltavuudesta, trendeistä ja malleista sekä materiaaleista ja puhtaanapidosta.

Opinnäytetyössä lisäksi esiteltiin väritetyin tasokuvoin kerätyn tiedon pohjalta Ilolla Design -yritykselle suunniteltu vauvanvaatemallisto. Malliston ideana oli toimia yrityksen perusvaatemallistona kausittain vaihtuvien trendimallistojen rinnalla. Mallistoon suunniteltiin myös kaksi graafista kuosia. Opinnäytetyömalliston taustalla oli tekijän oman yritystoiminnan pohjustaminen.

Internetlähteiden kautta työhön saatiin koottua tietoa vauvanvaatteiden turvallisuusasioista. Kahdeksaa vaatusalan verkkokauppaa havainnoimalla kerättiin kattava paketti saatavilla olevista vauvanvaatteista, niiden rakenneratkaisuista sekä kokojakumista. Yhtätoista äitiä ja yhtä vaatusalalla työskennellyttä isoäitiä haastatteleamalla saatiin selville, mitä kuluttajat vauvanvaatteilta toivovat ja minkälaisiin ongelmiin he ovat jo olemassa olevissa vauvanvaatteissa törmänneet. Lisäksi työssä haastateltiin Kelan äitiysavustusraadin sihteeriä äitiyspakkauksen tiimoilta sekä lasten kanssa työskennellyttä henkilöä.

Tuloksena opinnäytetyöstä syntyi tavoitteiden mukainen tiivis tietopaketti vauvanvaatteiden suunnitteluun vaikuttavista ominaisuuksista sekä valmiit suunnitelmat Ilolla Design -yrityksen perusvauvanvaatemallistosta ja kahdesta graafisesta kuosista.

Avainsanat Vauvanvaatteet, vaatesuunnittelu, mallistot

Sivut 55 sivua, joista liitteitä 5 sivua

Degree Programme in Design
Clothing design
Visamäki

Author	Jonna Aksoy	Year 2017
Subject	Designing a babywear collection with a customer oriented approach	

ABSTRACT

The subject of the thesis was to design a babywear collection with a customer oriented approach. The starting point for the project was to collect a small information package about designing babywear. Information was collected thru interviews, observation and Internet sources. Information package included all the main points about designing babywear such as safety issues, dress ability and use ability of the clothes, longevity and transformability of the products, trends and design as well as materials and wash ability.

The thesis also included designing a basic babywear collection for the authors own company Ilolla Design. The collection was supposed to work as a basic collection for the company and stay unchanged while there will be other trend based collections that will change with the season. The designing process was based on the information that was collected on the thesis. The collection was presented with colored flat images and it also included two graphic prints.

The information about the safety issues in babywear was collected from Internet sources. Observing eight clothing companies' internet stores, the author was able to collect information about the construction and the size distribution of the products on the market. The author was able to study consumers' needs and problems with the babywear on the market by interviewing eleven mothers and a grandmother who has worked on the clothing industry. The author also interviewed the secretary of the Ke-la's advisory council about the maternity package and a person who has worked in kindergarten.

The result of the thesis corresponded with the aims. Small information package was created as well as the basic babywear collection with two graphic prints for the Ilolla Design Company.

Keywords Babywear, clothing design, collection

Pages 55 pages including appendices 5 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Tavoitteet ja tulos	1
1.2	Rajaus	1
1.3	Kysymystenasettelu ja tiedonhankinta	2
1.4	Viitekehys	3
1.5	Prosessikaavio	4
2	VAUVANVAATTEIDEN SUUNNITTELUUN LIITTYVIÄ OMINAISUUKSIA.....	5
2.1	Turvallisuus.....	5
2.2	Puettavuus ja käytettävyys	7
2.3	Tuotteiden pitkäikäisyys ja muunneltavuus.....	7
2.4	Trendit ja mallit	8
2.5	Materiaalit ja puhtaanapito	8
3	OLEMASSA OLEVIEN TUOTTEIDEN HAVAINNOINTI.....	10
3.1	Erilaisia rakenneratkaisuja	10
3.2	Erottuminen kilpailijoiden kesken.....	22
4	KOKEMUKSIA SAATAVILLA OLEVISTA VAUVANVAATTEISTA	24
4.1	Vanhempien näkökulmia	24
4.2	Vaatetuslalla työskennelleen isoäidin näkökulma	31
4.3	Asiantuntijahaastattelut.....	32
4.3.1	Äitiyspakkaus	33
4.3.2	Pienten lasten kanssa työskennelleen näkökulma.....	34
5	KERÄTYSTÄ AINEISTOSTA ESIIN NOUSSEET ONGELMAT	35
6	VAUVANVAATEMALLISTON SUUNNITTELU	37
6.1	Kerätty aineisto suunnittelun lähtökohtana	37
6.2	Mallisto.....	37
6.2.1	Värimaailma.....	41
6.2.2	Graafiset kuosit.....	41
6.2.3	Valmis mallisto.....	42
7	POHDINTAA	48
	LÄHTEET	49

Liitteet

Liite 1	Haastattelukysymykset
Liite 2	Asiantuntijahaastattelukysymykset
Liite 3	Asiantuntijahaastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on asiakaslähtöisen vauvanvaatemalliston suunnittelu. Työssä tutkitaan kaupallisessa vauvanvaatesuunnittelussa huomioitavia asioita sekä pohditaan perusmalliston yksilöllisyyttä ja erottuvuutta kilpailijoista. Tutkimuksen tuloksena syntyi vauvanvaatteiden suunnittelussa avustava tietopaketti sekä tutkimukseen perustuva valmis suunnitelma kaupallisesta asiakaslähtöisestä vauvanvaatemallistosta Ilolla Design -yritykselle. Tutkimus tapahtui pääosin haastattelujen, havainnoinnin ja internetlähteiden kautta. Opinnäytetyön aihe valikoitui tarpeen ja aiheen ajankohtaisuuden perusteella. Vauvanvaatemalliston taustalla on tekijän oman yritystoiminnan pohjustaminen.

1.1 Tavoitteet ja tulos

Opinnäytetyön tavoitteena on koota vauvanvaatteiden suunnittelua avustava tietopaketti, sekä kootun tiedon pohjalta suunnitella vauvanvaatemallisto Ilolla Design -yritykselle. Tietopakettiin on tarkoituksena saada kerättyä mahdollisimman monipuolista tietoa vauvanvaatteiden suunnitteluun vaikuttavista ominaisuuksista keskittyen asiakaslähtöiseen kaupalliseen suunnitteluun. Suunniteltava mallisto tulee toimimaan asiakasyrityksen perusmallistona kausittain vaihtuvien mallistojen rinnalla.

Taustatutkimuksessa etsitään lisäksi mahdollisia käyttöön liittyviä ongelmia olemassa olevista vauvanvaatteista ja pyritään löytämään niihin ratkaisuja. Opinnäytetyöstä syntyvää tietopakettia on tarkoitus käyttää myös jatkossa apuna Ilolla Design -yrityksen suunnittelutyössä ja tietopaketin toivotaan auttavan myös muita vauvanvaatesuunnittelijoita vastaamaan yhä paremmin asiakkaiden toiveisiin.

Malliston suunnittelussa on tavoitteena kerätyn tiedon pohjalta suunnitella vauvanvaatemallisto, joka kattaa kaikki vauvan sisäpukeutumisen vaatekappaleet koosta 50 cm kokoon 92 cm, vastaa tämänhetkiseen kysyntään ja on kaupallisesti toteutettavissa. Malliston tulee sisältää vaatteita sekä poika- että tyttövauvoille. Tuotteista toivotaan monipuolisia, turvallisia, pitkäikäisiä sekä käytännöllisiä. Mallistoon suunnitellaan lisäksi kaksi graafista kuosia, jotka toteutetaan perusmalliston tuotteisiin kausittain eri väreissä.

1.2 Rajaus

Opinnäytetyö keskittyy pääosin vauvanvaatteiden suunnittelua avustavan tietopaketin kokoamiseen, käsittelemällä vauvanvaatteiden suunnitteluun liittyviä ominaisuuksia, kuten vaatteiden turvallisuutta, puettavuutta, käytettävyyttä, pitkäikäisyyttä, muunneltavuutta, trendejä, malleja, materiaaleja sekä puhtaanapitoa.

Työ sisältää tutkittavan tiedon keräämisen sekä tulosten purkamisen ja esittämisen sanoin ja kaavioin. Opinnäytetyöhön ei kuulu suunniteltavan malliston valmistaminen, kaavoittaminen tai protojen valmistus.

Opinnäytetyössä esitellään myös väritetyin tasokuvoin tutkimuksen pohjalta Ilolla Design -yritykselle suunniteltu vauvanvaatemallisto, sekä värikuvoin kaksi mallistoon suunniteltua graafista kuosia. Työssä lisäksi perustellaan suunnitellun malliston ratkaisut verrattuna kerättyyn tietoon.

Opinnäytetyössä haetaan ratkaisuja tutkimusosuudessa mahdollisesti esiin nousseisiin ongelmiin ja mietitään, miten perusmalliston saa erottumaan kilpailijoiden mallistoista. Työssä myös pohditaan onko tutkimustulosten pohjalta markkinoilla mahdollisesti tarvetta täysin uudelle tuotteelle.

1.3 Kysymystenasettelu ja tiedonhankinta

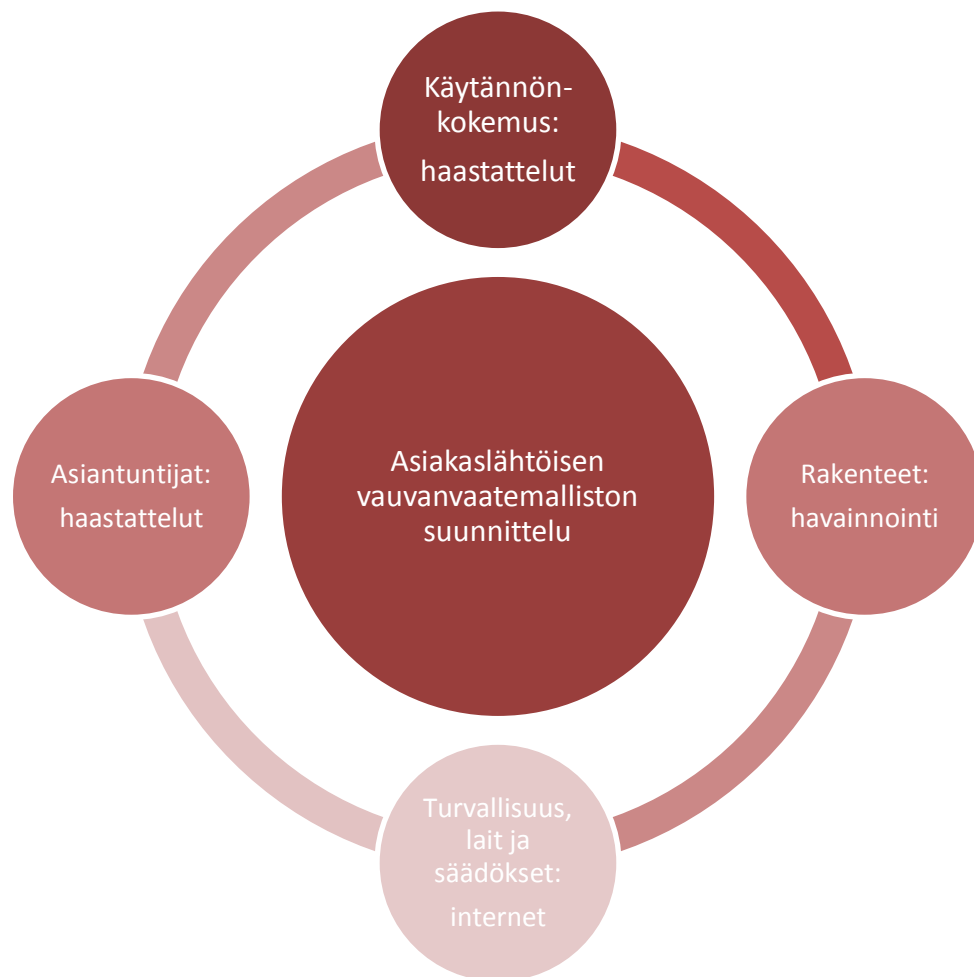
Opinnäytetyötä ohjaa pääkysymys: Minkälainen on vauvanvaatesuunnittelua avustava tietopaketti?

Pääkysymystä tukevat seuraavat alakysymykset:

- Mitä ominaisuuksia vauvanvaatteiden suunnitteluun liittyy?
- Mitä vauvanvaatteiden suunnittelua ohjaavia ja rajoittavia säädöksiä on käytössä Suomessa?
- Minkälaisia käytännönkokemuksia vanhemmilla on ollut saatavilla olevista vauvanvaatteista?
- Onko saatavilla olevissa vauvanvaatteissa käyttöön liittyviä ongelmia?
- Minkälaiset vauvanvaatteiden rakenneratkaisut ovat käytännöllisimpiä?
- Onko markkinoilla tarvetta täysin uudelle vauvanvaatteelle?
- Miten vauvan perusvaatemalliston saa erottumaan kilpailijoiden mallistoista?

Tiedonkeruu tapahtuu pääosin haastattelujen, havainnoinnin sekä internetin julkaisuiden kautta. Opinnäytetyön ja malliston suunnittelun ohjaavana ajatuksena on asiakaslähtöisyys, joten tärkeimpänä tiedonhankintamenetelmänä seurataan haastatteluja arvokkaan käytännönkokemuksen vuoksi. Haastatteluihin on kerätty mielipiteet yhdeksältä pienten lasten äidiltä, asiantuntijoilta päivähoitotyöstä ja Kelan äitiysavustusraadista sekä isoäidiltä, jolla on taustaa vaatetusosalta. Havainnoimalla vertaillaan olemassa olevien vaatemerkkien vauvanvaatetarjontaa ja tutkitaan kuinka yritys voi erottua kovan kilpailun joukosta edukseen. Internetjulkaisuiden avulla tutustutaan vauvanvaatteiden suunnitteluun vaikuttaviin säädöksiin ja lakeihin.

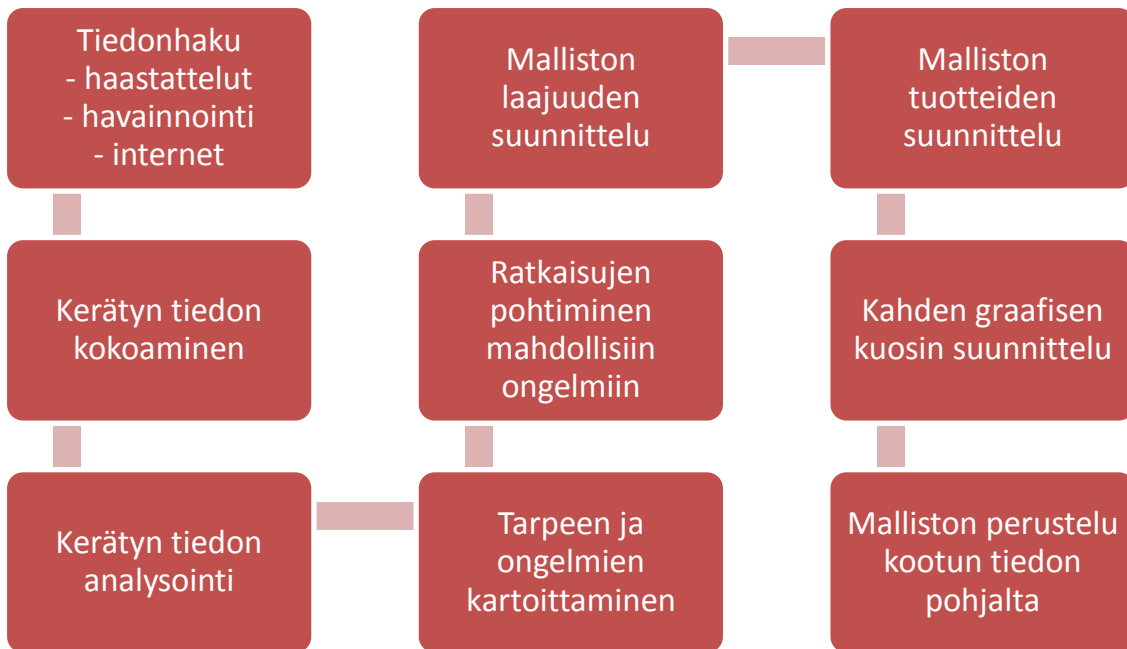
1.4 Viitekehys

Kuva 1 Viitekehys opinnäytetyön lähteistä

Opinnäytetyön viitekehys (Kuva 1) tiivistää tutkimusosuuden lähteet ja lähteistä saatavat tiedot. Keskellä viitekehystä näkyy työn keskeinen ajatus ”asiakaslähtöisen vauvanvaatemalliston suunnittelu” johon tutkimusosuudessa haetaan tietoa. Viitekehysten ulkorengaassa on eriteltyä työn lähteet, joiden avulla pyritään keräämään mahdollisimman tarkasti ja monipuolisesti tietoa vauvanvaatteiden suunnitteluun liittyen. Ulkokehän ympyröiden tummuus kuvastaa lähteen ensisijaisuutta ja näkyvyyttä opinnäytetyössä. Työn keskittyessä asiakaslähtöisyyteen on haastattelujen tuoma käytännönkokemus asetettuna tärkeimmäksi lähteeksi. Seuraavaksi eniten työssä tuodaan esille asiantuntijahaastattelujen ja havainnoinnin tuomaa tietoa. Alimmana vaaleimmassa ympyrässä ovat internetlähteet, joiden kautta työssä esitellään tärkeimmät vauvanvaatteiden turvallisuuteen liittyvät lait ja säädökset.

1.5 Prosessikaavio

Kuva 2 Opinnäytetyön prosessikaavio

Opinnäytetyön prosessikaavio (Kuva 2) esittää opinnäytetyöprosessin etenemisen vaiheittain. Työ alkaa tutkimusosuudella, jossa kerätään tietoa haastattelujen, havainnoinnin sekä internetlähteiden kautta vauvanvaatemalliston suunnitteluun liittyvistä asioista. Kerätty tieto kootaan, esitetään havainnointia helpottavilla tavoilla ja analysoidaan. Tämän jälkeen tutkitaan kerätyn tiedon kautta, minkälaisia mahdollisia ongelmia kuluttajilla on olemassa olevien vauvanvaatteiden kanssa ja onko markkinoilla mahdollisesti tarvetta täysin uudelle tuotteelle. Mahdollisiin löytyneisiin ongelmiin pohditaan ratkaisuja. Lisäksi kartoitetaan Ilolla Design -yritykselle suunniteltavan malliston sisältö ja tuotteiden kokojakaumat. Lopuksi suunnitellaan tietopakettia apuna käyttäen vauvan perusvaatemallisto Ilolla Design -yritykselle sekä kaksi graafista kuosia mallistoon. Malliston valinnat myös perustellaan kootun tiedon pohjalta.

2 VAUVANVAATTEIDEN SUUNNITTELUUN LIITTYVIÄ OMINAISUUKSIA

Vauvanvaatteiden kaupallisessa suunnittelussa on paljon töitä ja kompastuskiviä, vaikka tuote itsessään ei ole yhdellä käyttäjällä kuin vähän aikaa. Vauvan herkkä iho, haastavat pukemistilanteet ja sotkuiset yllätykset pistävät vaatteet koetukselle niin käytännöllisyydessä, kuin materiaalienkin osalta. Pienen ihmisen arjesta on tärkeää tehdä turvallista ja mahdollisimman mukavaa, joten vaatteiden tulee olla helposti puettavia, turvallisia, käytännöllisiä, mahdollisimman hyvin istuvia, helppohoitoisia eivätkä vaatteet saa aiheuttaa vauvalle ylimääräisiä vaivoja tai harmeja.

Suunnittelussa tulee huomioida myös tuotteen pitkäikäisyys ja muunneltavuus, jotta vaate kestää mahdollisimman monella lapsella mahdollisimman pitkään kuormittaen ympäristöä mahdollisimman vähän. Vauvanvaatteiden lyhyt käyttöikä on lisännyt vaatteiden kierrätystä ja uusien tuotteiden valmistamisen kaupallinen kannattavuus mietittävää yleisesti. Vauvanvaatteiden suunnittelussa vaikuttavat myös ajankohtaiset trendit, sekä trendien ja elettävän aikakauden pukeutumistapojen muokkaamat vaatematlit.

2.1 Turvallisuus

Vauvanvaatteiden suunnittelussa huomioitavia turvallisuustekijöitä määritellään kuluttajaturvallisuuslaissa. Yritykset voivat lisäksi hakea tuotteilleen erillisiä turvallisuus- ja ympäristösertifikaatteja. Sertifikaatteja voidaan hakea materiaaleille tai kokonaisille tuotteille vakuuttamaan ja todistamaan kuluttajille tuotteen turvallisuutta ja eettistä valmistusprosessia.

Lainsäädännössä on rajoitettu muun muassa joidenkin raskasmetallien kuten nikkelin, lyijyn ja kadmiumin käyttöä koruissa sekä vaatteiden metallisissa osissa. Etenkin nikkelin käyttö ihoa vasten kosketuksissa olevissa vaatteiden metalliosissa saattaa aiheuttaa allergisen reaktion ja tämän vuoksi nikkelin määrää metalliosissa on rajoitettu. (Tukes, 2014.)

Allergisten reaktioiden mahdollisuuden vuoksi on lainsäädännöllä rajoitettu myös kromin, formaldehydin ja atsovärien käyttöä vaatteissa. Lisäksi erilaiset narut ja nyörit ovat kiellettyjä alle 7-vuotiaiden (134cm kokoon saakka) vaatteissa pääntien alueella. (Tukes, 2014.)

Lastenvaatteiden naruille ja nyöreille asetetut vaatimukset on koottu standardiin SFS-EN 14682. Standardin tavoitteena on ehkäistä lasten kuristumis- ja kiinnitarttumisvaaraa jokapäiväisissä tilanteissa. (Tukes, 2013.)

Toisinaan vaatteisiin saatetaan lisätä kemikaaleja kuljetuksen ajaksi, jotta ne eivät rypistyisi tai saisi kosteusvaurioita matkan aikana. Vaatteet tulisikin aina pestä ennen käyttöä, jotta niistä poistuisivat ylimääräiset kemikaalijäämät ja varastoinnin liat. (Tukes, 2014.)

Kemikaalit ovat erityisen vaarallisia ja haitallisia juuri lapsille, sillä heillä on aikuisiin verrattuna suurempi altistumistaso haitallisille aineille suhteessa painoon. Pienillä lapsilla on myös taipumus laittaa suuhunsa kaikki mahdollinen, jolloin esineistä on mahdollista irrota terveydelle haitallisia aineita. Lapset ovat myös herkempiä kuin aikuiset sillä vierasaineiden imeytyminen, aineenvaihdunta ja erittyminen muuttuvat iän myötä. (Tukes, 2014.)

Euroopan unionin REACH-asetus määrittää menettelyt kemiallisten aineiden ominaisuuksia ja vaaroja koskevan tiedon keräämiseen ja arviointiin. Asetuksen avulla pyritään suojelemaan ihmisiä ja ympäristöä kemikaalien riskeiltä, sekä parantamaan Euroopan unionin kemikaaliteollisuuden kilpailukykyä. (Euroopan kemikaalivirasto. 2017.)

Ensisijainen vastuu tuotteen turvallisuudesta on toiminnanharjoittajalla. Lainsäädännössä määritettyjen tekstiilituotteiden turvallisuusvaatimusten noudattamista valvoo Suomessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes sekä tulli. Valvonta tapahtuu pistokeilla ja vaarallisten aineiden löytyessä ryhdytään jatkotoimenpiteisiin turvallisuuspuutteiden poistamiseksi. (Tukes, 2013.)

RAPEX-järjestelmä on Euroopan unionin nopea tiedonvaihtojärjestelmä, joka perustuu tuoteturvallisuudirektiiviin. Järjestelmässä vaihdetaan valtioiden välillä tietoa vaarallisista ammatti- ja kuluttajakäyttöön tarkoitetuista tuotteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä. (Tukes, 2013.)

”Yritysten on hyvä seurata RAPEX-järjestelmän viikkoyhteenvedoa. Siitä käy ilmi, mitä tuotteita ja mistä syystä on vedetty pois markkinoilta tai millaisia toimenpiteitä havaitut puutteet ovat aiheuttaneet.” (Nissi-Rantakömi 2016.)

RAPEX-järjestelmästä tiedot löytyvät englanniksi. Lisäksi Suomessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes pitää suomenkielistä markkinavalvontarekisteriä, josta löytyy markkinoilta poisvedettyjä tuotteita sekä poisvedon syyt ja toimenpiteet.

Itsenäisistä turvallisuus- ja ympäristösertifikaateista tunnetuimpia vauvanvaatteissa ovat OEKO-TEX sekä GOTS. Standard 100 by OEKO-TEX on maailmanlaajuinen itsenäinen testaus ja sertifiointi systeemi tekstiilituotteille ja materiaaleille. Standardi asettaa hyvin tiukat rajat tuotteissa esiintyvillä ihmisille ja ympäristölle haitallisille kemikaaleille. Standardi vaatii tärkeitä lainsäädännössä rajoitettuja kemikaaleja, sekä useita muita ihmiselle haitallisia lainsäädännössä rajoittamattomia aineita. Lisäksi standardi vaatii useita ympäristön kannalta vartenotettavia aineita. Standardin tarkoitus on saada kuluttajille mahdollisimman turvallisia tuotteita asettaen testien kriteerit ja raja-arvot paljon tiukemmiksi kansallisiin ja kansainvälisiin testeihin verrattuna. Vauvanvaatteet kuuluvat standardin tiukimpaan testausluokkaan neljästä. Tuoteluokat on jaoteltu tuotteen ihokontaktin mukaan. (OEKO-TEX® Association. 2016.)

GOTS eli Global Organic Textile Standard on maailman johtavin standardi orgaanisista kuiduista valmistetuille tuotteille. GOTS sertifiointin saamiseksi tuotteessa tulee olla vähintään 70 % orgaanista kuitua. Myös tuotteissa käytettyjen kemikaalien tulee vastata niille asetettuja kriteerejä. Standardi keskittyy pääosin tuotteen ympäristövaikutuksiin. (Global Standard gGmbH. 2016)

2.2 Puettavuus ja käytettävyys

Tekijän aikaisemmasta lastenhoitotyöstä kertyneiden kokemusten perusteella, sekä äitien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta, etenkin vastasyntyneiden vauvojen pukemisessa vaatteiden tulee olla mahdollisimman helposti puettavia. Pienen vauvan käsittely voi olla haastavaa ja pukemistilanteista pyritään usein selviämään mahdollisimman nopeasti. Vaatteiden tulee myös olla käytännöllisiä ja toimia helpottaen vauva-arkea.

Helposti puettavaksi vauvanvaatteen pääosin tekee vaatteen malli ja avattavuus. Varsinkin aivan pienen vauvan pukemisessa on käytännöllistä jos vaate aukeaa edestä täysin, jolloin turhat nostelut jäävät tekemättä. Puettavuuteen vaikuttavat myös valitut kiinnitysmekanismit sekä materiaalit. Yleisimmät kiinnitysmekanismit vauvanvaatteissa ovat painonapit sekä haalareissa ja kokopuvuissa vetoketjut. Tavalliset napit voivat aiheuttaa irrotessaan tukehtumisvaaran, joten niiden käyttö on selvästi vähentynyt. Myös erilaiset nauhakiinnitykset ovat selkeästi vähentyneet ja useimmiten nauhakiinnitystä käytetään vain ulkonäkötehosteena painonappikiinnityksen kanssa. Lisäksi on kehitetty kiinnikkeettömiä pääniteitä, joissa pukemista helpottavat erilaiset pääaukolta levenevät leikkaukset.

Käytettävyyden kannalta tärkeintä vauvanvaatteiden suunnittelussa on ajatella vauva-arkeen kuuluvia asioita kuten vaipanvaihtoa ja sitä, kuinka paljon kunkin ikäinen vauva liikkuu. Aivan pieni vauva ei liiku paljoa ja usein makaa selällään tai vatsallaan, joten vaatteessa ei saa olla mitään vauvaa ikävästi painavia osia. Liikkumaan alkaneella vauvalla vaatteen tulee istua hyvin, jotta se pysyy päällä vauvan kääntyillessä ja ryömiessä. Vaate ei myöskään saa rajoittaa liikkumista tai aiheuttaa vauvalle hiertymiä. Vaipanvaihdon kannalta on tärkeää, että vaatteet on mahdollista avata alaosasta, jolloin vauva ei tarvitse vaipan vaihdon takia turhaan riisua liikaa. Etenkin yöpuvuissa ja unipusseissa olisi hyvä olla avaamismahdollisuus tuotteen alaosassa, jolloin unisen vauvan vaipanvaihto sujuisi helpommin eikä turha riisuminen kylmettäisi ja herättäisi vauvaa liikaa.

2.3 Tuotteiden pitkäikäisyys ja muunneltavuus

Vauvanvaatteiden ympäristövaikutteita ja kaupallista kannattavuutta on hyvä pohtia rakentavassa mielessä. Tuote on pääosin yhdellä käyttäjällä hyvin lyhyen ajan, mikä on osaltaan lisännyt vauvanvaatteiden kierrätystä. Lyhyessä ajassa tuotteen kunto ei välttämättä ehdi kovin huonontua, jolloin yksi vaate ehtii kiertää monellakin käyttäjällä ennen elinkaarensa loppua. Tämä haastaakin suunnittelijat kehittelemään tuotteita, joilla on pidempi käyttöikä yhtä käyttäjää kohden tai muuten monipuolisemmat käyttömahdollisuudet.

Äitien kanssa käydyistä keskusteluista selvisi, että vauvanvaatteiden pitkäikäisyyteen on vastattu muun muassa korkeilla käännettävillä resoreilla housujen vyötäröllä ja lahkeensuissa sekä pitkähihaisten paitojen hihansuissa. Lisäksi joihinkin bodeihin on haaraosaan laitettu kaksi riviä painonappeja, jolloin bodit toimivat kahden koon ajan. Joistakin lastentarvikeliikkeistä saa myös ostettua bodeihin jatkopaloja, eli painonapeilla varustettuja suorakaitaleita, jotka voi kiinnittää bodin haaraosaan lisäpituudeksi. Jat-

kopalat toimivat hyvin, jos painonapit ovat samalla leveydellä eikä pitkähihaisten bodien hihanpituus jää ongelmaksi tai vaate muuten pieneksi. Tällaisilla kahden koon muunneltavilla tuotteilla voisi tulevaisuudessa olla hyvinkin paljon potentiaalia. Tuotteisiin voisi kehittää pituuden säädön lisäksi myös leveys suunnan säätömahdollisuutta.

Äitiyspakkauksen tuotteita havainnoimalla voidaan todeta, että markkinoilta löytyy myös vauvan makuupusseja, joista saa vetoketjujen avulla muunneltua haalarin. Tällöin sama tuote sopii pienelle vauvalle matkustettaessa vaunuissa, sekä vähän isommalle vauvalle, joka opettelee liikkumaan ja osaa jo istua rattaissa. Tällaisia muunneltavia tuotteita voisi myös kehittää sisäpukeutumiseen, joko antaen tuotteelle useampia käyttömahdollisuuksia tai pidentäen tuotteen käyttöikää kasvavalla ja kehittyvällä lapsella.

2.4 Trendit ja mallit

Niin kuin vaatesuunnittelussa yleisestikin, myös vauvanvaatteissa näkyvät ajankohtaiset trendit ja mallit. Äitien ja isoäidin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella tämänhetkinen vaatetuksen tyyli on hyvin tyköstuva verrattuna menneeseen, mikä saattaa käydä ongelmaksi vauvan liikkua ja kasvaessa vauhdilla. Esimerkiksi tyköstuvat housut saattavat hankaloittaa vauvan jalkojen taipumista, konttaamista sekä painaa ikävästi mahaan. Tyköstuvat vaatteet jäävät myös nopeammin pieneksi. Vauvan farkkujen ja housujen vyötäröillä näkee usein napilla ja kuminauhalla toimivan säätömahdollisuuden, mutta jos housun materiaali on liian kovaa eikä siinä ole tarpeeksi joustoa eivät lahkeet ole käytännölliset enää lapsen kasvaessa isommaksi.

Havainnoinnin perusteella voidaan todeta, että kaksiosaiset vauvanvaatteet ovat vähentyneet, sekä jalkaterälliset potkuhousut. Tämä voi johtua ajan trendistä pukea vauva hieman samantyylisemmin kuin aikuiset pukevat itsensä, jolloin asun ulkonäköön ja yhdisteltävyyteen saa vaikuttaa pukija itse enemmän tai siitä ettei vauvalta tarvitsisi vaihtaa koko asua jos vain ylä- tai alaosa sotkeutuu. Äitien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta voidaan sanoa, että kaksiosaiset asut antavat pukijalle enemmän mahdollisuuksia pukea vauvaa monipuolisemmin sekä ovat käytännöllisempiä vaihtaa liikaantuessaan. Toisaalta yksiosaiset asut saattavat olla mukavampia päällä eikä selkä jää paljaaksi vauvan liikkua tai sukat pääse putoamaan, jos ne ovat kiinteänä asussa.

Vauvanvaatteita myyviä yrityksiä havainnoimalla selvisi, että malleja voimakkaammin ja useammin trendit vaihtelevat ja näkyvät tuotteiden kuoseissa, printeissä sekä väreissä.

2.5 Materiaalit ja puhtaanapito

Materiaalien kannalta vauvanvaatteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon muun muassa vauvan herkkä iho, ryömimisen ja konttaamisen aiheuttama hankaus polviin sekä pienen vauvan liikkumattomuus. Materiaalien tulee olla miellyttäviä ja helliä iholle, sekä kestäviä ja joustavia, jotta ne olisivat mahdollisimman mukavia ja käytännöllisiä.

Vauvanvaatteissa tuleekin suosia mahdollisimman pehmeitä, kutittamattomia ja hios-tamattomia materiaaleja, kuten puuvillatrikoota ja -collegea. Isoäidin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella myös puuvillafrotee, -fleece ja pehmeät kudotut puuvilla-kankaat ovat suosittuja vauvanvaatteissa. Puuvillan lisäksi muut luonnonkuidut kuten bambu ja pehmeät kutittamattomat villat ovat hyviä vaihtoehtoja. Tekijän aikaisem-man pesulatyöstä kertyneen kokemuksen perusteella luonnonkuiduista hyviä tekee niiden hengittävyys ja lämmönpitävyys. Luonnonkuidut ovat usein myös hyvin pesun-kestäviä.

Vauvanvaatteilla on taipumusta likaantua usein ja paljon, joten suunnittelussa tulee huomioida myös tuotteen pesunkestävyys. Vaatteiden tulisi olla helppohoitoisia ja pestävissä pesukoneiden perusohjelmilla. Vauvan arkivaatteiden ei myöskään tulisi vaatia tavallista enemmän huoltoa, sillä vaatteita joudutaan vaihtamaan usein eikä vanhempien aika todennäköisesti riitä vaatteiden ylimääräiseen huoltamiseen.

3 OLEMASSA OLEVIENTUOTTEIDEN HAVAINNOINTI

Havainnoimalla jo olemassa olevia tuotteita voidaan tutustua erilaisiin rakenneratkaisuihin, materiaalivalintoihin, kiinnityksiin ja koristuksiin, sekä vertailla kuinka yritykset pyrkivät erottumaan toisistaan. Tässä opinnäytetyössä vertaillaan kahdeksan vaate-tyrityksen vauvanvaatetarjontaa. Vertailtavat merkit ovat NOSH, H&M, Lindex, KappAhl, Vimma, Gugguu, Papu ja Aarrekid. Havainnointi on toteutettu täysin visuaalisesti yritysten verkkokauppojen kautta 18.4.2017. Havainnointi on tapahtunut tuotekategorioittain ja tuotteet on jaettu yhdeksään tutkittavaan kategoriaan. Tutkitut kategoriat ovat kietaisubodit, tavalliset bodit, trikoolegginsit / potkuhousut, unipuvut / potkuvut, sisävaatetuksen haalarit, paidat / puserot, mekot / hameet / tunikat, housut sekä vaatesetit. Lisäksi opinnäytetyössä pohditaan yritysten erottumista kilpailijoista.

3.1 Erilaisia rakenneratkaisuja

Taulukko 1 Kietaisubodien havainnointi

KIETAISUBODIT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKOJAKAUMA (cm)	KIINNITYKSET	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	50/56–74/80	painonappi- kiinnitys	<ul style="list-style-type: none"> – Kaikki mallit pitkähihaisia, – Haaraosassa tuplarivit painonappeja – Leveät hihansuuresorit
H&M	50–74	painonappi- kiinnitys	<ul style="list-style-type: none"> – Lyhyt- ja pitkähihaisia malleja – Joissakin malleissa poimutusta jalka-aukoilla tuomassa istuvuutta ja tilaa vaipoille
LINDEX	44–68	painonappi- kiinnitys	<ul style="list-style-type: none"> – Lyhyt- ja pitkähihaisia malleja – Useissa malleissa haaraosassa tuplarivit painonappeja – Joissakin malleissa kokoja jo 44cm lähtien
KAPPAHL	44–74	painonappi- kiinnitys, sekä painonappi + nauhakiinnitys	<ul style="list-style-type: none"> – Kaikki mallit pitkähihaisia – Joissakin malleissa poimutusta jalka-aukoilla tuomassa istuvuutta ja tilaa vaipoille
VIMMA	-	-	Ei kietaisumallia

GUGGUU	-	-	Ei kietaisumallia
PAPU	-	-	Ei kietaisumallia
AARREKID	56–74	painonappi- kiinnitys, sekä painonappi + nauhakiinnitys	<ul style="list-style-type: none"> – Kaikki mallit pitkähihaisia – Joissakin malleissa kiinniomellut käsisuojat hihansuissa

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 1.) kietaisumallisissa bodeissa selkeästi suosituin kiinnitystapa on painonapit. Vaatteiden pitkäikäisyyttä on ajateltu suunnittelemalla niin sanottuja kahden koon vaatteita, joissa on käännettävät leveät hihansuuresorit, sekä kaksi riviä painonappeja haarassa. Vaatteiden istuvuutta ja käyttömukavuutta vaipan kanssa on ajateltu lisäämällä bodien jalka-aukkoihin poimutusta. Lisäksi Aarrekid -merkiltä löytyy pitkähihaisia kietaisumallisia bodeja, joiden hihansuihin on ommeltu käännettävät käsisuojat. Käsisuojat ovat hyvät aivan pienellä vauvalla, joka ei vielä hallitse käsiensä liikkeitä ja saattaa vahingossa raapia itseään. Kietaisubodien kokojakauma on pääosin vastasyntyneestä noin puolen vuoden ikään asti. Lindex ja KappAhl tarjoavat myös hyvin pieniä kokoja ennenaikaisille ja muuten pienikokoisille vauvoille.

Taulukko 2 Tavallisten bodien havainnointi

TAVALLISET BODIT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	62/68– 86/92	Painonapit olalla	<ul style="list-style-type: none"> – Kaikki mallit pitkähihaisia – Haaraosassa tuplarivit painonappeja – Leveät hihansuuresorit
H&M	50–98	Painonapit olalla, olkapäiltä levenevä kaula-aukko, painonapit niskassa tai painonapit edessä kaula-aukolla	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia, lyhythihaisia ja hihattomia malleja – Joissakin malleissa poimutusta jalka-aukoilla tuomassa istuvuutta ja tilaa vaipoille – Myös malli jossa kaulus
LINDEX	56–92	Painonapit olalla, niskassa tai edessä kaula-aukolla	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia, lyhythihaisia ja hihattomia malleja – Joissakin malleissa poimutusta jalka-aukoilla tuomassa istuvuutta ja tilaa vaipoille

KAPPAHL	56–86	Painonapit olalla, napitus olalla, molemmilla olilla tai edessä kaulaukolla, olkapäiltä levenevä kaulaukko tai o-halkio ja nappi niskassa	– Pitkähihaisia, lyhythihaisia ja hihattomia malleja
VIMMA	60–90	Painonapit olalla	– Kaikki mallit pitkähihaisia
GUGGUU	62–86	Painonapit olalla	– Pitkähihaisia, hihattomia ja naruolkaimisia malleja – Malli jossa prinsessa-leikkaus edessä – Malli jossa etukappale kahdesta kappaleesta
PAPU	50/56–86/92	Olkapäiltä levenevä kaulaukko	– Pitkähihaisia, lyhythihaisia ja hihattomia malleja – Haaraosassa tuplarivit painonappeja – Leveät hihansuuresorit pitkähihaisissa
AARREKID	56–86	Painonapit olalla tai olkapäiltä levenevä kaulaukko	– Kaikki mallit pitkähihaisia

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 2.) voidaan todeta että tavallisissa bodeissa on selkeästi paljon vaihtoehtoja kiinnitystavoissa ja vaatteiden rakenteissa. Kokojakauma vaihtelee havainnoitujen yritysten valikoimissa vastasyntyneestä noin kolmevuotiaaseen asti. Kiinnitystavoista selkeästi suosituimmat ovat painonapit olalla sekä olkapäiltä levenevä kaulaukko. Myös tavallisissa bodeissa on otettu tuotteen pitkäikäisyys huomioon kahden koon kattavilla tuotteilla käyttäen leveitä käännettäviä resoreita pitkähihaisten hihansuissa sekä kaksia painonappirivejä haaraosassa. Gugguu -merkiltä on saatavilla bodeja myös hieman erilaisilla rakenneratkaisuilla, kuten bodeja naruolkaimilla, prinsessaleikkauksella tai muuten innovatiivisella leikkauksella. H&M tarjoaa lisäksi hieman trendikkäämpää kauluksellista bodia. Vaatteiden istuvuus ja käyttömukavuus on otettu huomioon lisäämällä poimutusta jalka-aukkoihin tuomaan tilaa vaipoilulle. Poimutus tuo myös lisätilaa liikkumiseen, jolloin haarojen painonapit eivät pongahda auki kun vauva opettelee konttaamaan.

Taulukko 3 Trikoolegginssien ja potkuhousujen havainnointi

TRIKOOLEGGINSSIT / POTKUHOUSUT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET	RAKENNE-RATKAISUT

NOSH	62/68– 122/128	Vyötäröresori	<ul style="list-style-type: none"> – Yksi hieman väljä malli – Korkeat käännettävät vyötärö- ja lahkeensuuresorit – Ei jalkaterällistä mallia
H&M	50–98	Vyötäröresori tai kuminauha	<ul style="list-style-type: none"> – Paljon erilaisia malleja – Myös jalkaterällisiä malleja – Joissakin malleissa korkea käännettävä vyötäröresori
LINDEX	50–86	Kuminauhavyötärö	<ul style="list-style-type: none"> – Paljon erilaisia malleja – Jalkaterällinen malli saatavana osana vaatesettiä
KAPPAHL	44–86	Vyötäröresori tai kuminauha, joissakin malleissa myös nauhakuja	<ul style="list-style-type: none"> – Paljon erilaisia malleja – Myös jalkaterällisiä malleja – Myös polvipituinen malli – Joissakin malleissa korkea käännettävä vyötäröresori
VIMMA	60–140	Kuminauhavyötärö	<ul style="list-style-type: none"> – Kaksi mallia, toinen väljempi (koot 60–120) ja toinen suurempi (koot 80–140)
GUGGUU	62–152	Kuminauhavyötärö	<ul style="list-style-type: none"> – Samantapainen malli erilaisilla leikkauksilla
PAPU	50/56– 146/152	Kuminauhavyötärö	<ul style="list-style-type: none"> – Joissakin malleissa korkeat käännettävät lahkeensuuresorit
AARREKID	50–86	Vyötäröresori	<ul style="list-style-type: none"> – Korkeat käännettävät vyötäröresorit – Myös jalkaterällinen malli

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 3.) voidaan sanoa kuminauhavyötärön olevan suosittuampi kuin vyötäröresorin. Korkeat vyötäröresorit ovat selvästi käytössä pienten vauvojen vaatteissa, mutta jos samaa mallia on saatavilla myös isompien lasten kokoja, on vyötäröllä useimmiten kuminauha. Korkeilla vyötärö ja lahkeensuuresoreilla voidaan myös pidentää vaateen käyttöikä ja tehdä niin sanottuja kahden koon kattavia tuotteita. Jalkateräisiä malleja ei selkeästi ole enää paljoa saatavilla ja ne rajoittuvat useimmiten hyvin pienten vauvojen vaatteisiin.

Taulukko 4 Unipukujen ja potkupukujen havainnointi

UNIPUVUT / POTKUPUVUT

MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	62/68– 98/104	Painonapit olalla ja haarassa	– Shortsihaalari-nimellä kulkeva trikoinen lyhythihainen ja -lahkeinen asu löytyy, ei varsinaista unipukua
H&M	50–98	Painonapit olalla ja haarassa, painonapit edessä toiseen lahkeeseen saakka, painonapit edessä haarasumaan saakka, painonapit edessä ja haarassa tai vetoketju edessä toiseen lahkeeseen saakka	– Pitkähihaisia ja lyhythihaisia malleja – Pitkälahkeisia ja lyhytlahkeisia malleja – Myös kaksiosaisia pyjamia (koot 50–98) – Myös unipussi (koot 50/56–86/92)
LINDEX	44–92	Kaksisuuntainen vetoketju edessä toiseen lahkeeseen saakka, painonapit olalla ja haarassa tai painonapit edessä ja haarassa	– Pitkähihaisia ja lyhythihaisia malleja – Pitkälahkeisia ja lyhytlahkeisia malleja – Myös jalkaterällinen malli unipuvusta
KAPPAHL	44–86	Painonapit edessä ja haarassa tai painonapit edessä toiseen lahkeeseen saakka	– Lyhytlahkeinen ja -hihainen malli – Pitkälahkeinen ja -hihainen malli – Myös jalkaterällinen malli
VIMMA	60–90	Painonapit olalla ja haarassa	– Bodihaalari-nimellä kulkeva trikoinen pitkälahkeinen ja -hihainen asu löytyy, ei varsinaista unipukua
GUGGUU	-	-	Ei unipukua / potkupukua
PAPU	-	-	Ei unipukua / potkupukua
AARREKID	56–86	Unihaalariissa vetoketju edessä toiseen lahkeeseen saakka, Potkupuvussa painonapit olalla	– Pitkähihainen ja -lahkeinen unihaalari – Hihatton jalkaterällinen potkupuku

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 4.) voidaan todeta painonappien olevan yleisin kiinnitystapa vauvojen unihaalareissa. Lisäksi suurimmassa osassa unihaalareita on painonapit haaroissa helpottamassa unisen vauvan vaipanvaihtoa. Muita vaihtoehtoja vaipanvaihdon helpottamiseksi ovat painonapit tai vetoketju haalarin etuosassa jatku-

en vinosti toiseen lahkeeseen saakka. Lindex myy myös mallia, jossa on kaksisuuntainen vetoketju haalarin edessä lahkeeseen asti. Kaksisuuntainen vetoketju auttaa pitämään unisen vauvan paremmin lämpimänä kun haalarin voi avata alhaalta eikä koko vaate aukea vaipanvaihdon takia. Pienille vauvoille on myös saatavilla jalkaterällisiä unihaalareita, jolloin varpaat pysyvät lämpimänä eikä vauva heräile turhaan sukkiensa irtoamisen vuoksi. H&M tarjoaa valikoimassaan lisäksi unipussia sekä kaksiosaisia pyjamia.

Taulukko 5 Sisävaatetuksen haalareiden havainnointi

SISÄVAATETUKSEN HAALARIT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	50/56– 134/140	Vetoketju edessä, vetoketju edessä toiseen lahkeeseen saakka tai painonapit olalla ja haarassa	<ul style="list-style-type: none"> – Lyhythihainen ja -lahkeinen malli – Pitkähihainen ja -lahkeinen malli – Hihatton ja lyhytlahkeinen malli – Pitkähihaisissa ja -lahkeisissa malleissa korkeat resorit hihansuissa ja lahkeensuissa – Myös hupullinen malli (koot 74/80–134/149)
H&M	56–92	Vetoketju edessä toiseen lahkeeseen saakka, painonapit edessä ja haarassa, painonapit olalla ja haarassa, vetoketju edessä, napit olalla ja painonapit haarassa, olkapäältä levenevä pääaukko ja painonapit haarassa, painonapit pääntiellä vinosti ja haarassa tai painonapit edessä haarasaumaan saakka ja haarassa	<ul style="list-style-type: none"> – Lyhythihainen ja -lahkeinen malli – Hihatton ja pitkälahkeinen malli – Pitkähihainen ja -lahkeinen malli – Hihatton ja lyhytlahkeinen malli – Myös jalkaterällisiä malleja – Myös hupullisia malleja
LINDEX	50–86	Kuminauha pääntiellä ja painonapit haarassa, painonapit selässä ja haarassa, napit edessä ja painonapit haarassa tai o-halkio + nappi	<ul style="list-style-type: none"> – Lyhythihainen ja -lahkeinen malli – Hihatton ja pitkälahkeinen malli – Hihatton ja lyhytlahkeinen malli

		niskassa ja painonapit haarassa	– Myös lappuhaalareita
KAPPAHL	44–86	Napit edessä, painonapit vinosti toiseen sivuun ja lahkeen ulkosivua alas, napit edessä ja painonapit haarassa, Painonapit selässä ja haarassa tai vetoketju edessä	– Pitkähihainen ja -lahkeinen malli – Lyhythihainen ja -lahkeinen malli – Hihaton ja pitkälahkeinen malli – Naruolkaiminen ja pitkälahkeinen malli – Myös hupullisia malleja – Myös lappuhaalareita
VIMMA	60–90	Painonapit olalla ja haarassa	– Bodihaalari nimellä kulkeva trikoinen pitkähihainen ja -lahkeinen asu
GUGGUU	62–152	Collegehaalarissa vetoketju edessä, Shortsihaalarissa kuminauha kaula-aukolla ja nauhakuja vyötäröllä	– Collegehaalarissa pitkät hihat ja lahkeet sekä huppu (koot 62–116) – Shortsihaalarissa naruolkaimet (koot 80–152)
PAPU	62/68–122/128	Napitus selässä	– Yksi malli, hihaton ja lyhytlahkeinen trikoohaalari
AARREKID	56–86	Vetoketju edessä toiseen lahkeeseen saakka	– Pitkähihainen ja -lahkeinen malli – Myös hupullinen malli, jossa lisäksi korkeat resorit hihansuissa ja lahkeensuissa

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 5.) voidaan todeta vauvan sisävaatetuksen haalareiden tarjonnan olevan runsasta ja monipuolista. Collegehaalareissa on usein pitkät hihat ja lahkeet sekä huppu. Kiinnitystavoista collegehaalarissa suosituin on vetoketju. Trikoohaalareissa käytetään pääosin painonappikiinnitystä ja kudotuista kankaista valmistetuissa haalareissa on useimmiten nappikiinnitys, avattava o-halkio niskassa tai kuminauhan avulla joustava pääaukko. Neulehaalareissa kiinnitystapa on yleisimmin napit tai vetoketju. Haalarimallisessa vaatteessa vauvan on mukava touhuta, mutta haalarin likaantuessa joutuu vaihtamaan koko asun.

Taulukko 6 Paitojen ja puseroiden havainnointi

PAIDAT / PUSEROT

MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET/PÄÄNTIE	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	74/80– 146/152	Perinteinen o-pääntie	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia ja lyhyt- hihaisia malleja – Pitkähihaisissa korkeat käännettävät hihan- suut
H&M	50– 134/140	Napitus edessä, painonapit edessä, veto- ketju edessä, painonapit olalla, painonapit raglansau- masa, painonapit niskassa, joustava pääntie kumi- nauhalla, olkapäältä levevä kaula-aukko, perinteinen o-pääntie tai painonapit molem- milla olilla	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia ja lyhyt- hihaisia malleja – Myös boleromalli – Myös hupullisia malle- ja
LINDEX	50–86	Napitus edessä, veto- ketju edessä, painonapit olalla, lyhyt nappilista edessä, painonapit raglansau- masa tai napeilla edestä aukeava shaalikaulus	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia ja lyhyt- hihaisia malleja – Myös kauluksellisia malleja
KAPPAHL	56–128	Napitus edessä, napitus niskassa, vetoketju edessä, painonapit olal- la, napitus pääntiellä, painonapit niskassa, napitus raglansau- masa, leveä kietaisumalli- nen poolokaulus, perin- teinen o-pääntie, o- halkio ja nappi niskassa, napitukset molemmilla olilla tai napitukset mo- lemmissa raglan- saumoissa etukappa- leella	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia ja lyhyt- hihaisia malleja – Myös hupullisia malle- ja
VIMMA	80–150	Perinteinen o-pääntie	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia malleja – Lyhyt- hihainen ja hihat- ton malli
GUGGUU	80–152	Painonapit olalla, veto- ketju edessä, avonai- nen edestä tai perintei- nen o-pääntie	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia ja hihat- tomia malleja – Lyhyt- hihainen ja na- ruolkaiminen malli

			<ul style="list-style-type: none"> – Myös hupullisia malleja – Malleja joissa prinses-saleikkaus – Malleja joissa etukappale kahdesta kappaaleesta
PAPU	62/68–146/152	Painonapit raglansau-massa, painonapit pääntiellä, vetoketju edessä tai perinteinen o-pääntie	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia, lyhythihaisia ja hihattomia malleja
AARREKID	80–150	Painonapit pääntiellä tai perinteinen o-pääntie	<ul style="list-style-type: none"> – Pitkähihaisia ja lyhythihaisia malleja – Joissakin pitkähihaisissa malleissa korkeat hihansuuresorit

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 6.) voidaan todeta paitojen ja puseroiden tarjonnan olevan hyvin monipuolista. Pienille vauvoille on pääosin tarjolla paitoja ja puseroita, joissa on jonkinlainen pukemista helpottava suurentuva pääntie. Olkapäiden painonapit poistuvat peruspaidoista noin koossa 92 cm ja tämän jälkeen suurin osa peruspaitojen kaula-aukoista on o-päänteitä. Vaatteiden pitkäikäisyyttä on ajateltu suunnittelemalla korkeat käännettävät hihansuuresorit pitkähihaisiin yläosiin, jolloin tuote kattaa kaksi kokoa.

Taulukko 7 Mekkojen, hameiden ja tunikoiden havainnointi

MEKOT / HAMEET / TUNIKAT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET / PÄÄNTIE	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	74/80–146/152	Perinteinen o-pääntie	<ul style="list-style-type: none"> – Erilaisia tunika ja mekkomalleja – Yksi hamemalli – Hihattomia, pitkähihaisia ja lyhythihaisia malleja – Pitkähihaisissa malleissa korkeat käännettävät hihansuuresorit – Myös kauluksellisia malleja
H&M	56–92	Napit olkapäillä, napitus edessä, perinteinen o-pääntie, joustava pääntie kuminauhalla, joustavat	<ul style="list-style-type: none"> – Erilaisia mekkomalleja – Lyhythihaisia, pitkähihaisia ja hihattomia malleja – Myös kauluksellisia malleja

		naruolkaimet tai napitus pääntiellä	– Myös malli jossa kiinteä bodi
LINDEX	50–86	Painonapit niskassa, joustava pääntie kuminauhalla + painonapit niskassa, piilovetoketju selässä tai napitus selässä	– Erilaisia mekkomalleja – Myös malli jossa kiinteä bodi
KAPPAHL	56–128	Painonapit niskassa tai napit niskassa	– Erilaisia mekkomalleja – Myös ristiäismekko – Hihattomia ja pitkähihaisia malleja – Myös malleja joihin kuuluu mukaan yhteensopivat alushousut
VIMMA	-	-	Ei mekkoja, hameita tai tunikoita vauvalle
GUGGUU	62–152	Perinteinen o-pääntie	– Erilaisia mekkomalleja – Yksi tunikamalli ja hame-malli – Pitkähihaisia malleja sekä lyhythihainen ja naruolkaiminen malli – Myös malli jossa prinsessaleikkaus – Pitkähihaisissa malleissa korkeat hihansuuresorit
PAPU	62/68–146/152	Napitus edessä, perinteinen o-pääntie tai vetoketju selässä	– Erilaisia mekko-, tunika- ja hamemalleja – Pitkähihaisia, lyhythihaisia ja hihattomia malleja – Joissakin pitkähihaisissa malleissa korkeat hihansuuresorit – Myös kauluksellisia malleja
AARREKID	60–150	Perinteinen o-pääntie	– Erilaisia mekko- ja tunikamalleja – Hihattomia ja pitkähihaisia malleja

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 7.) voidaan päätellä mekkojen olevan suosittu tuoteryhmä, kun taas hameita on vauvoille saatavilla hyvin vähän. Mekko on pienelle vauvalle helposti puettava vaate, mutta helma saattaa olla tiellä vauvan opetellessa liikkumaan ja konttaamaan. Tämän vuoksi mekot ovat todennäköisesti käytännöllisempiä jo kävelevillä lapsilla, jolloin helma ei estä ja rajoita liikkumista. Konttausikäisil-

le parempi vaihtoehto on polven alle yltämättömät tunikat ja pitkät puserot. NOSH ja Papu ovat ottaneet suunnittelussa huomioon pitkähihaisten mekkojen pitkäikäisyyden korkeilla käännettävillä hihansuilla, jolloin mekko menee lapselle kahden koon ajan. Mekkojen puettavuus on selkeästi yhteydessä pääntien avattavuuteen ja tähän on käytetty samoja suunnitteluratkaisuja kuin puseroissa ja paidoissakin.

Taulukko 8 Housujen havainnointi

HOUSUT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	KIINNITYKSET	RAKENNE-RATKAISUT
NOSH	62/68– 110/116	vyötäröresori tai kumi- nauha	<ul style="list-style-type: none"> – Korkeat käännettävät lahkeensuoresorit – Myös trikoiset polvi-housut
H&M	50–92	vyötäröresori, kumi- nauhavyötärö, nauha- kujallinen kuminau- havyötärö, nauhakujal- linen vyötäröresori tai vyötärökaitale kumi- nauhalla ja sepaluksella	<ul style="list-style-type: none"> – Myös farkkuja (koot 68–92) – Myös shortseja – Löysiä ja tiukkoja malleja – Joissakin malleissa korkeat käännettävät resorit vyötäröllä ja/tai lahkeensuissa
LINDEX	44–86	vyötäröresori, kumi- nauhavyötärö, vyötärö- kaitale kuminauhalla ja sepaluksella, nauhaku- jallinen vyötäröresori tai nauhakujallinen kuminauhavyötärö	<ul style="list-style-type: none"> – Joissakin malleissa korkeat käännettävät resorit vyötäröllä ja/tai lahkeensuissa – Myös farkkuja (koot 62–86) – Myös shortseja
KAPPAHL	56–128	kuminauhavyötärö, vyötäröresori, nauha- kujallinen vyötärö- resori, vyötärökaitale valsepaluksella kumi- nauhalla ja napilla tai nauhakujallinen kumi- nauhavyötärö	<ul style="list-style-type: none"> – Myös shortseja
VIMMA	-	-	<ul style="list-style-type: none"> – ei muita kuin legginssejä ja löysät trikoo-housut
GUGGUU	80–152	nauhakujallinen vyötä- röresori	<ul style="list-style-type: none"> – Yksi malli pitkälahkeisia collegehousuja, joissa korkeat resorit lahkeensuissa ja innovatiivinen leikkaus

			<ul style="list-style-type: none"> – Kaksi mallia collegeshortseja, joista toisissa innovatiivinen leikkaus
PAPU	62/68–146/152	vyötäröresori tai nauhakujallinen vyötäröresori	<ul style="list-style-type: none"> – Myös shortseja – Joissakin pitkälahkeisissa malleissa korkeat käännettävät resorit lahkeensuissa
AARREKID	56–128	kuminauhavyötärö tai vyötäröresori	<ul style="list-style-type: none"> – Joissakin pitkälahkeisissa malleissa korkeat käännettävät resorit lahkeensuissa

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 8.) voidaan todeta vyötäröresorin ja -kuminauhan olevan suosituimmat vyötäröratkaisut vauvojen housuissa. Kangashousuissa on lisäksi käytössä erilaisia vyötärökaitaleellisiä toteutuksia. Vauvoille on lisäksi saatavilla erilaisia shortseja ja farkkuja.

Taulukko 9 Vaatesettien havainnointi

VAATESETIT			
MERKKI/ OMINAISUUS	KOKO- JAKAUMA	OSIA (kpl)	SISÄLTÖÄ
NOSH	74/80–122/128	2	<ul style="list-style-type: none"> – Yksi asusetti, jossa lyhythäinen t-paita ja puolipitkät trikoohousut
H&M	50–92	asusetit 2-3, lahjapakkaus 7, asusetit 2 ja monipakkaukset 2-6	<ul style="list-style-type: none"> – Useita asusettejä – Myös lahjapakkaus – Myös asusetettejä – Myös useita monipakkauksia sukista bodeihin – Asuseteissä yleensä yläosa ja alaosa, joissakin lisäksi jokin asuste
LINDEX	50–86	2	<ul style="list-style-type: none"> – Asuseteissä yläosa ja alaosa – Monipakkauksissa sukkia ja alushousuja
KAPPAHL	56–86	2	<ul style="list-style-type: none"> – Asuseteissä yläosa ja alaosa – Monipakkauksissa sukkia, alushousuja, myssyjä, ruokalappuja tai vilttejä
VIMMA	-	-	ei vaatesettejä

GUGGUU	-	-	ei vaatesettejä
PAPU	-	-	ei vaatesettejä
AARREKID	-	-	ei vaatesettejä

Havainnoinnin perusteella (Taulukko 9.) voidaan todeta kaksiosaisen asustettien olevan yleisimpiä, vaikka settien tarjonta ei ole valtava. Lisäksi ainoastaan H&M tarjoaa havainnoitavien yritysten joukosta muitakin vaatekappaleita monipakkauksissa kuin sukia, alushousuja tai asusteita. Havainnoitavien yritysten joukossa on selkeästi yleisempää myydä yksittäisiä vaatekappaleita, joita asiakas saa itse yhdistellä, kuin myydä valmiita asuja setteinä.

3.2 Erottuminen kilpailijoiden kesken

Vauvanvaatteet ovat perusmalleiltaan samanlaisia, jolloin erottuvat tekijät ovat useimmiten visuaalisia tai liittyvät enemmän yrityksen toimintaan ja valintoihin. Havainnoinnin perusteella tarkastelluilla yrityksillä on kaikilla jokin heille ominainen visuaalinen tyyli, malleissa toistuva rakenteellinen ratkaisu tai suunnittelua ja toimintaa ohjaavat arvot, jotka erottavat heidät kilpailijoistaan.

NOSH erottuu kilpailijoistaan kahden koon tuotteilla sekä kotimyyntikonseptillä. Yrityksen vaatteille on tunnusomaista leveät resorit ja bodien kaksiriviset painonapit haarassa. Merkin ekologiset arvot näkyvät kahden koon vaatteiden lisäksi myös tuotteiden materiaalivalinnoissa.

H&M on havainnoitavista yrityksistä suurin ja erottuu kilpailijoistaan jo valikoimansa laajuuden kautta. Yritys tarjoaa jokaiselle jotakin erilaisissa hintaluokissa.

Lindex on yksi harvoista yrityksistä havainnoitujen joukosta, jotka tarjoavat vaatteita myös hyvin pienessä koossa. Lisäksi valikoimassa on vastasyntyneille kietaisubodeja, joissa on kahden koon painonapit haarassa. Tuotteiden värimaailma on pääosin hillittyä ja kuosit harmonisia. Yrityksen arvot näkyvät materiaalivalinnoissa ja suurin osa vauvanvaatteista on ekologista puuvillaa.

KappAhl erottuu kilpailijoistaan tunnetulla Newbie vauvanvaatelinjallaan, jossa on hyvin omanlainen maalaisromanttinen tyyli. Vaatteiden värimaailma on pääosin hillittyä ja kuosit harmonisia. Yrityksen vauvanvaatteissa on myös kilpailijoihin verrattuna hyvin paljon kudotusta kankaasta valmistettuja tuotteita ja vaatteille ominaista on runsas puunappien, pitsien, röhelöiden ja paikkakoristeiden käyttö. KappAhl on toinen harvoista hyvin pieniä kokoja vauvanvaatteissa tarjoavista yrityksistä havainnoitujen joukossa.

Vimman vaatteissa keskitytään selkeästi kuoseihin. Vaatteiden mallit ovat perinteisiä, mutta kuosit ovat hyvin värikkäitä ja eläväisiä. Vaatteet eivät ole selkeästi lapsekkaita vaan kuosit toimivat hyvin kaikenikäisten vaatteissa.

Gugguun tuotteissa leikitellään selvästi erilaisilla leikkauksilla ja colorblokkauksella. Yritys on keskittynyt trikoo ja collegevaatteisiin. Valikoimassa on muutama malli, joita saa hyvin monessa eri värissä. Lisäksi yrityksellä on tuotteita hyvin eläväsissä lähes valokuvamaisissa kuoseissa, jotka voisivat hyvin toimia myös aikuisten vaatteissa.

Papu erottuu kilpailijoistaan visuaalisesti hyvin ominaisella tyyllillä. Yrityksen tuotteille on lisäksi ominaista kontrastiväreillä leikittely. Vaatteita on tarjolla perinteisissä malleissa sekä hyvin innovatiivisissa malleissa. Tuotteissa on selkeästi lapsekkaita printtejä sekä myös aikuisten vaatteissa toimivia printtejä. Yrityksen ekologiset arvot näkyvät materiaalivalinnoissa.

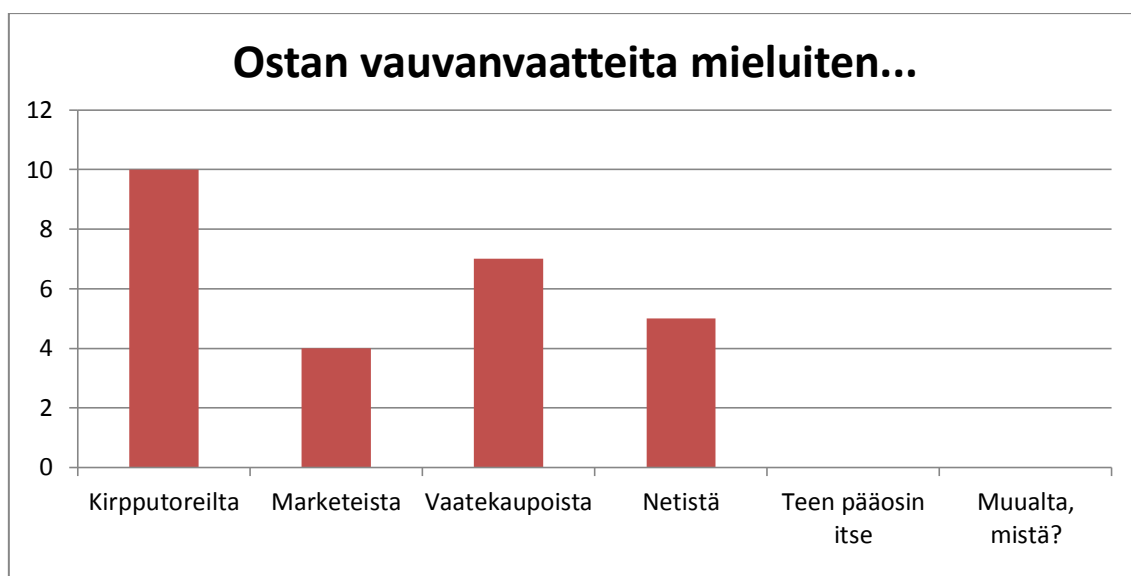
Aarrekid erottuu kilpailijoistaan eloisilla piirretyillä kuoseilla sekä klassisilla perusmalleillaan. Yrityksen ekologiset arvot näkyvät materiaalivalinnoissa.

4 KOKEMUKSIA SAATAVILLA OLEVISTA VAUVANVAATTEISTA

Asiakaslähtöisen suunnittelun tarkoituksena on kehittää tuotteesta sellainen joka miellyttää mahdollisimman laajalti omaa kohderyhmää. Hyvän tuotteen suunnittelemiseksi on kuunneltava tuotteiden käyttäjiä, mitä laajemmin sen parempi. Ihmiset arvostavat tuotteissa eri asioita ja kiinnittävät huomiota tuotteiden eri ominaisuuksiin. Toiset tarkemmin toiset vähemmän tarkasti. Tällöin esiin voi nousta erilaisia huomioita jo olemassa olevista tuotteista, kuten mikä toimii ja mikä ei. Käytännökokemuksen tuomat tiedot ovat arvokkaita suunnittelijalle, joka pyrkii vastaamaan mahdollisiin ongelmiin ja tarjoamaan asiakkailleen mahdollisimman käytännöllisiä ja haluttuja tuotteita.

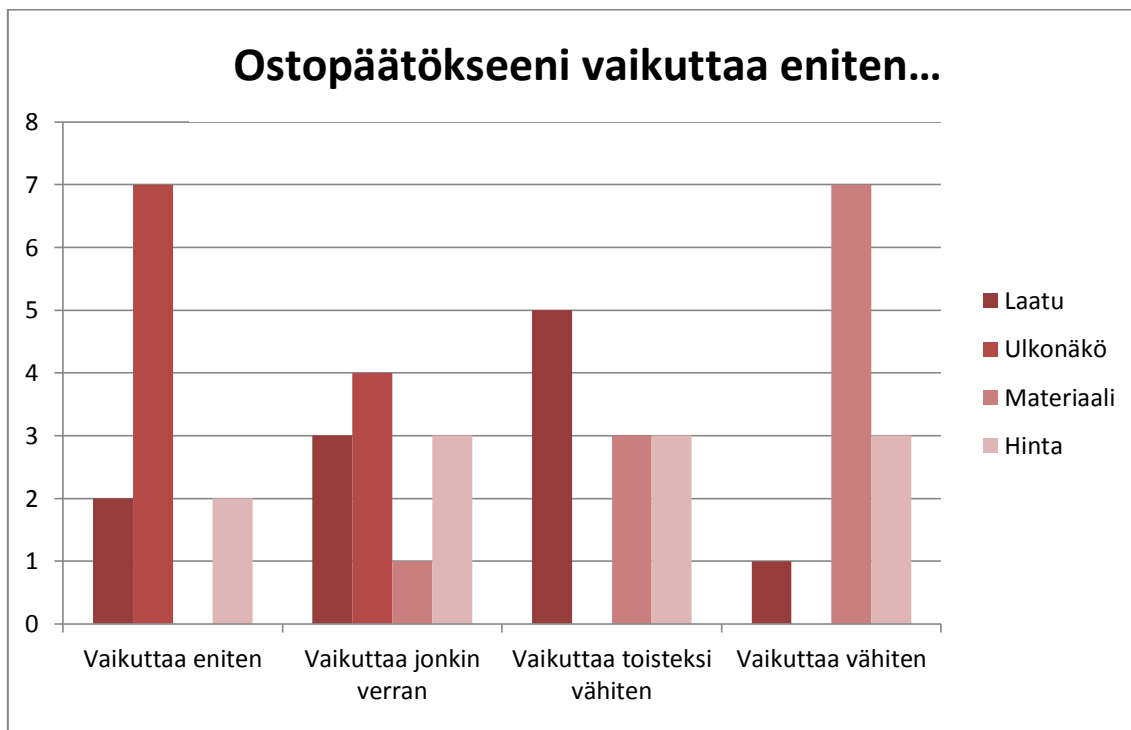
4.1 Vanhempien näkökulmia

Opinnäytetyötä varten on kerätty yhdentoista äidin mielipiteet markkinoilla olevista vauvanvaatteista, omasta ostokäyttäytymisestä sekä vauvanvaatteiden rakenteista ja visuaalisesta ulkomuodosta. Äideiltä on kysytty myös mitä he toivovat tulevaisuuden vauvanvaatteilta ja onko heillä erityisiä toiveita vauvanvaatesuunnittelijoille. Haastatellut äidit ovat ikäjakaumaltaan 22–37-vuotiaita ja asuvat eri puolilla Suomea.

Kuva 3 Äitien vastaukset mieluisimmasta vauvanvaatteiden ostopaikasta

Haastattelusta selviää, että äidit ostavat vauvanvaatteita mieluiten kirpputoreilta (Kuva 3). Vaatteiden lyhyt käyttöikä ja nopeasti kasvavan vauvan jatkuva tarve uusille vaatteille kannustaa vanhempia ostamaan vaatteet pääosin käytettyinä. Yksi haastatelluista kertoi suosivansa käytettyjä vaatteita, sillä ne ovat jo niin sanotusti näyttäneet pesukäyttäytymisensä eivätkä kutistu pesussa kuten jotkin uudet vaatteet tekevät. Seuraavaksi eniten ääniä saivat vaatekaupat. Vaatekaupoissa viehättää tuotteiden laatu ja ulkonäkö. Vajaa puolet haastatelluista tilaa vaatteita nettikaupoista ja muutama suosii marketteja vauvanvaatteiden ostopaikkana. Kukaan haastatelluista ei kertonut tekevänsä vauvanvaatteita itse. Yksi haastatelluista mainitsi saavansa vaatteita jonkin verran myös sukulaisiltaan ja ystäviltään. Kirpputorien lisäksi vauvanvaatteiden kierrästyä tapahtuu selkeästi myös lähipiirien keskuudessa.

Kuva 4 Äitien vastaukset ostopäätökseen vaikuttavista ominaisuuksista

Haastatteluiden perusteella äitien ostopäätökseen vaikuttaa selvästi eniten vauvanvaatteen ulkonäkö (Kuva 4). Vähiten vaikuttavaksi ominaisuudeksi on selkeästi valikoitunut vaatteen materiaalit. Hinta ja laatu ovat saaneet haastattelussa suhteellisen ta-saisesti ääniä.

Haastatelussa tuli selville, että äidit ovat valmiita maksamaan vauvan perusbodista keskimäärin 13 euroa. Käytettyinä bodeista oltiin valmiita maksamaan muutamia euroja, mutta juhlatilanteita varten hankitusta erikoisemmasta bodista oltiin valmiita maksamaan enintään jopa yli 20 euroa.

Kysyttäessä ostavatko äidit mieluummin yksittäisiä vaatekappaleita, joita he saavat itse yhdistellä, vai valmiita vaatesettejä ja yksiosaisia asuja, oli reilu enemmistö haastatelluista yksittäisten vaatekappaleiden kannalla. Yksittäiset vaatekappaleet antavat puki-jalle enemmän asuvaihtoehtoja ja ovat helpommin vaihdettaessa likaantuessaan.

Seitsemän yhdestätoista haastatellusta kertoi törmänneensä valmisvaatteissa käyttöön liittyviin ongelmiin. Bodeista pohdittiin painonappien sijaintia ja tuotteiden laatua. Niskaan sijoitettujen painonappien pelättiin painavan vauvaa selkään, kun pieni vauva ei osaa vielä liikkua vaan makaa paljon selällään. Bodien trikoon kerrottiin joissain tuotteissa venähtävän leveysuunnassa nopeasti ja kankaan repeilevän herkästi painonappien ympäriltä käytössä. Useampi haastatelluista toi myös esiin vaatteiden ratkeilevat saumat ja liian pienet pääaukot. Housujen käännettävien vyötäröresorien pelättiin myös painavan pientä vauvaa vatsaan varsinkin paksummista materiaaleista valmistetuissa housuissa kuten collegehousuissa. Yksi haastatelluista harmitteli vauvanvaatteiden suuria mitoituksia ja toivoi vaatteisiin enemmän säätövaraa. Myös vauvanvaatteiden merkkienväliset suuret kokoerot aiheuttivat ihmetystä ja harmia. Lisäksi yhdellä haastatelluista oli ollut huonoja kokemuksia vauvanvaatteisiin lisätystä kemikaaleista, jotka olivat ärsyttäneet vauvan ihoa vielä pesun jälkeenkin. Vaipanvaihdon helpottami-

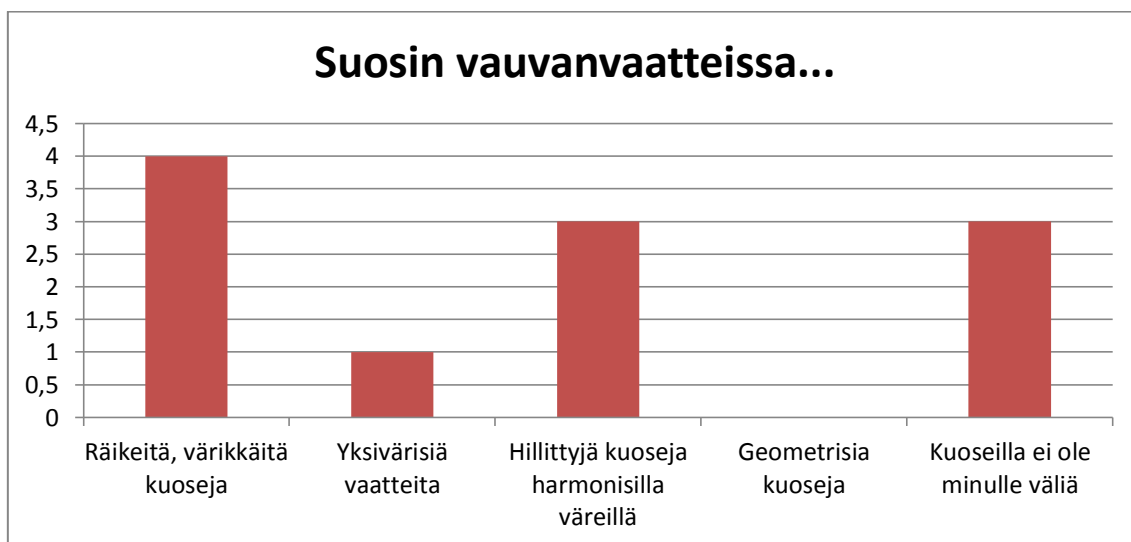
seksi sisävaatetuksen haalareihin toivottiin lisää kaksisuuntaisia vetoketjuja, jolloin vauvaa ei tarvitsisi riisua kokonaan vaipanvaihdon yhteydessä.

Kysyttäessä ostaisivatko äidit vauvalleen vaatteita, jotka vaatisivat tavallista enemmän huoltoa, olivat haastatellut yksimielisiä siitä etteivät ostaisi arkivaatteiksi tuotteita, joita ei voisi perinteisin kotikeinoin pestä. Juhla- ja ulkovaatteiden huoltoon oltiin valmiita käyttämään enemmän aikaa.

Kaikki haastatellut kertoivat käyttäneensä vauvallaan käsissä jonkinlaisia tuotteita estämään raapimista. Kahdeksan yhdestätoista äidistä on käyttänyt vauvallaan ohuita trikoolapasia, yhdeksän yhdestätoista äidistä on käyttänyt vauvallaan pitkähihaisia bodeja joissa on käännettävät käsisuojat hihansuissa ja seitsemän yhdestätoista äidistä on pukenut vauvalleen sukat käsiin estämään raapimista. Yksi äideistä kertoi käyttäneensä ensimmäisellä lapsellaan sukkia käsissä, mutta ostaneensa trikoolapaset tulevalle vauvalleen. Toinen äiti kertoi myös pukeneensa sukkia vauvansa käsiin kunnes oli löytänyt kaupasta trikoolapaset. Trikoolapasten saatavuus ei siis välttämättä vastaa kysyntää. Myös käsisuojallisten bodien saatavuus on pientä, mutta irralliset trikoolapaset ovat todennäköisesti käytännöllisempiä samoista syistä kuin erilliset vaatekappalet yleensäkin.

Kysyttäessä bodien puettavuudesta reilu enemmistö haastatelluista oli sitä mieltä että aivan pienellä vauvalla ehdottomasti paras bodi on kietaisumallinen. Liikkumaan alkaneelle vauvalle parhaaksi nimettiin bodi, jossa on painonapit olalla. Kukaan ei valinnut parhaaksi vaihtoehdoksi mallia, jossa on olkapäiltä levenevä kaula-aukko. Kyseisen mallin ongelmaksi kerrottiin kaula-aukon olevan usein liian iso ja löysä, jolloin bodi putoilee olkapäiltä ja paljastaa hartiat kun vauva kiemurtelee ja ryömii. Kyseinen malli on kuitenkin hyvin suosittu vauvanvaatevalmistajien keskuudessa. Olkapäiltä levenevä kaula-aukko on helppo ja nopea toteuttaa eikä vaatteen valmistukseen tarvita painonappeja tai muita ylimääräisiä kiinnikkeitä. Kietaisumallisissa bodeissa kerrottiin myös usein olevan liian iso kaula-aukko, mutta kietaisubodin todettiin olevan kaikista helpoin vaihtoehto miesten pukiessa vauvaa.

Yli puolet haastatelluista ei ole huomannut housujen resoreiden korkeudella olevan merkitystä käytettävyyteen. Yksi äideistä toi esille housujen leveiden resoreiden pidentävän niiden käyttöikä ja mainitsi myös leveiden lahkeensuuresoreiden olevan käytännölliset kun lapsi opettelee itse pukemaan ja tarkoituksena on laittaa sukka lahkeensuun päälle. Yksi äideistä uskoi leveiden resoreiden olevan mukavimmat vauvan päällä ja yksi totesi korkean ja napakan vyötäröresorin sopineen parhaiten heidän vauvalleen. Ihonmyötäisten ja napakoiden lahkeensuuresorien kerrottiin myös pitävän sukat paremmin jalassa.

Kuva 5 Äitien vastaukset vauvanvaatteiden kuoseista

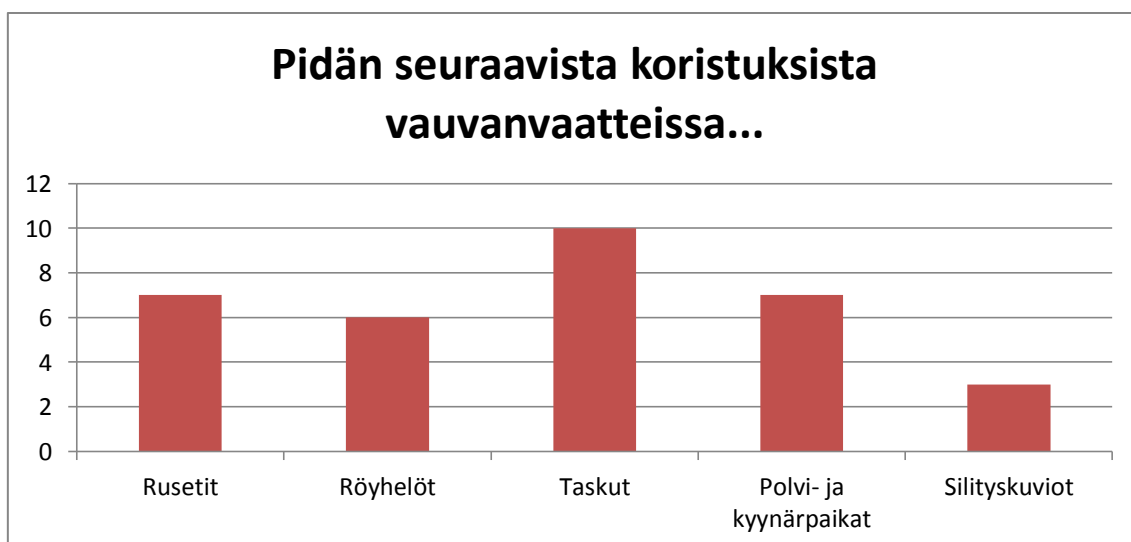
Vauvanvaatteiden visuaalisesta ilmeestä puhuttaessa kolme yhdestätoista äidistä kertoi, ettei vauvanvaatteiden kuoseilla ole heille väliä (kuva 5). Jäljelle jäävästä kahdeksasta äidistä puolet kertoi suosivansa räikeitä, värikkäitä kuoseja. Yksi äiti kertoi suosivansa yksivärisiä vaatteita ja loput kolme äitiä suosivat hillittyjä kuoseja harmonisilla väreillä. Tästä voimme todeta, että kaikenlaisilla kuoseilla on kysyntää. Äidit ottivat myös mieluummin kantaa kuosien värimaailmaan kuin muotokieleen, sillä kukaan ei valinnut suosivansa eniten geometrisia kuoseja. Kuosien aihe maailman tykättiin liittyvän luontoon ja eläimiin.

Kysyttäessä ostaisivatko äidit, tai ovatko he ostaneet vauvalleen mustia vaatteita, vain kaksi yhdestätoista äidistä sanoi, ettei pukisi vauvalleen mustia vaatteita. Mustia vaatteita kerrottiin yhdisteltävän värikkäämpien vaatteiden kanssa ja etenkin mustia housuja suosittiin niiden helpon yhdisteltävyyden vuoksi. Yksi äideistä vielä painotti, ettei pukisi vauvaa tarkoituksella kokomustaan vaatetukseen.

Kuva 6 Äitien vastaukset vauvanvaatteiden printeistä

Haastattelujen perusteella suurin osa äideistä suosii vauvanvaatteissa selkeästi lapsille suunnattuja kuvaprinttejä (Kuva 6). Kaksi yhdestätoista äidistä ei tykkää printeistä vauvanvaatteissa lainkaan. Tekstiprintit, humoristiset printit, kohoprintit ja myös aikuisten vaatteissa toimivat printit keräsivät kukin hyvin vähän ääniä. Äitien oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

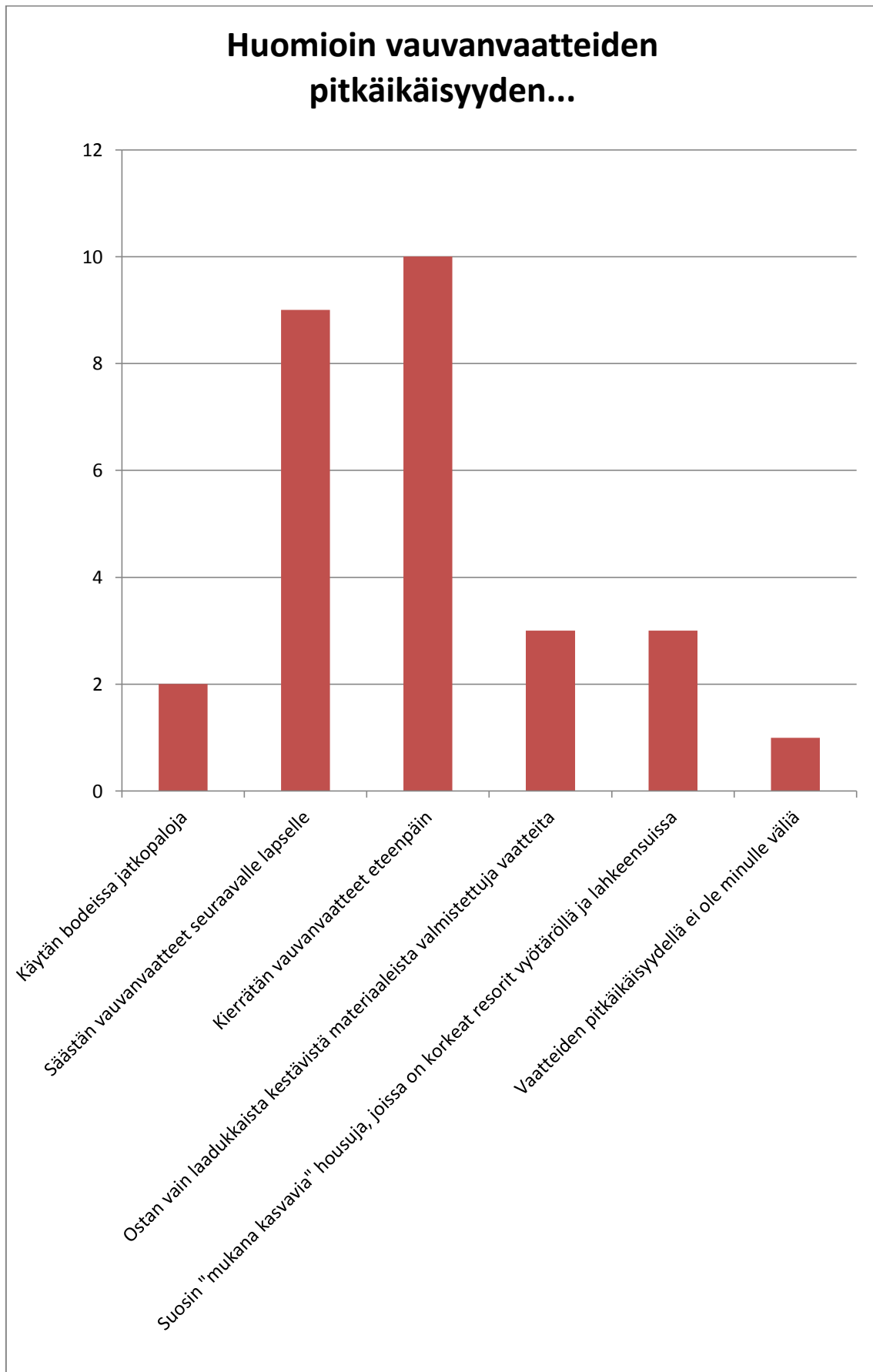
Kuva 7 Äitien vastaukset vauvanvaatteiden koristuksista

Puhuttaessa vauvanvaatteiden koristuksista, melkein kaikki äidit pitivät taskuista vauvanvaatteissa (Kuva 7). Noin puolet äideistä piti ruseteista, röyhelöistä sekä polvi- ja

kyynärpaikoista vauvanvaatteiden koristeina. Vain kolme äitiä yhdestätoista kertoi pitävänsä silityskuvioista. Äitien oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. Koristusten valintaan vaikutti selkeästi omien lasten sukupuoli. Haastatelluista tyttöjen äidit suosivat pääosin rusetteja ja röhelöitä ja poikien äidit pääosin taskuja ja paikkakoristeita. Tyttölasten äideistä osa halusi pukea tyttönsä selkeästi tyttömäisiin vaatteisiin ja osa suosi tytöillään hieman hillitympiä unisex-vaatteita tai selkeästi tytöille suunnattuja vaatteita, joissa tyttömäisyyttä ei tuotu esiin rusettien, pitsin ja röhelön kautta, vaan kuva-aiheiden ja värien kautta.

Kysyttäessä kuinka tärkeää äideille on, että vauva puetaan tyylikkäästi ja muodikkaasti suurin osa vastasi jokseenkin tärkeää. Yksikään äideistä ei kertonut vauvan tyylikkään ja muodikkaan pukemisen olevan erittäin tärkeää ja kolme yhdestätoista äidistä sanoi, etteivät tyylikkyys ja muodikkuus vauvan pukemisessa ole lainkaan tärkeitä. Moni kertoi pukevansa vauvan tilanteen ja paikan mukaan. Kotona ulkonäköön ja tyylikkääseen asuun ei panosteta niin paljoa kuin ulos lähdettäessä.

Kahdeksan yhdestätoista äidistä kertoi pukevansa vauvan mieluummin selkeästi lapsekkaisiin vaatteisiin kuin kuten pikkuaikuisen. Loput kolme äitiä ei osannut valita kahdesta annetusta vaihtoehdosta toimintaansa enemmän kuvaavaa vaihtoehtoa. Vauva halutaan usein pukea suloiisiin ja söpöihin vaatteisiin, vaikka vauvanvaatteissa näkyikin aikuisten vaatteissa vaikuttavia trendejä ja malleja, kuten kapeita farkkuja, chino - housuja ja kauluspaitoja.

Kuva 8 Äitien vastaukset vauvanvaatteiden pitkäikäisyydestä

Vauvanvaatteiden pitkäikäisyydestä puhuttaessa melkein kaikki haastatelluista äideistä kertoivat säästävänsä vauvanvaatteet seuraavalle lapselle tai kierrättävänsä vauvanvaatteet eteenpäin (Kuva 8). Yksi yhdestätoista äidistä kertoi, ettei vauvanvaatteiden pitkäikäisyydellä ole hänelle väliä. Bodien jatkopaloja vauvallaan kertoi käyttävänsä kaksi äitiä yhdestätoista ja kahden koon korkearesorisia housuja kolme äitiä yhdestätoista. Kolme äitiä kertoi ostavansa vain laadukkaista ja kestävästä materiaaleista valmistettuja vauvanvaatteita. Yksi äideistä tarkensi säästävänsä seuraavalle vauvalleen vaatteet, joista hän pitää eniten ja jotka hän on käytössä todennut parhaiksi sekä laittavansa eteenpäin kiertoon vaatteet, jotka eivät ole olleet mieluisia tai paljoa käytössä. Suurin osa äideistä on haastattelujen perusteella sitä mieltä, että vauvanvaatteiden pitkäikäisyys on hyvä ja tärkeä ominaisuus.

Suurimmalla osalla äideistä oli toiveita tulevaisuuden vauvanvaatteille ja terveisiä vauvanvaatesuunnittelijoille. Haastatellut äidit toivat esille seuraavia asioita:

- lisää retrokuoseja, värejä ja rohkeita printtejä
- painonappilistat vahvemmiksi
- paitojen suuaukot isommiksi tai joustavammiksi
- poikavauvoille enemmän värejä ja kuviollisia vaatteita
- todella joustava trikoo on paras materiaali bodeissa
- kaksiriviset painonapit bodien haarassa ovat todella käteviä ja lisäävät huimasti vaatteiden käyttöikä
- tykkään siitä, että on selkeästi erikseen tyttöjen ja poikien vaatteet
- tytölle ostan mieluiten todella tyttömäisiä vaatteita
- lisää värikkäitä vaatteita
- suunnittelussa pitää muistaa lapset ja heidän liikkuminen
- materiaalit ja värit pitäisi miettiä myös pesujen ja tahrannoitusten kannalta
- laadukkaita ja edullisia vaatteita
- pikkuvauvoille muitakin värejä kuin vaaleanpunaista ja vaaleansinistä
- enemmän tyttömäisiä vauvanvaatteita ilman röyhelöitä ja muita romanttisen söpöjä juttuja
- materiaaleja, joista kakkatahrat lähtevät helpommin
- kestäviä ja pitkällä käyttöiällä suunniteltuja vaatteita
- enemmän unisex-mallistoja
- kestävyyttä ja värejä
- vaatteiden olisi tärkeää kestää 60 asteen pesu, mikä ei enää nykyään tunnu olevan varmaa
- enemmän kapeita vaatteita, vauvani hukkuu markkinoilla oleviin
- enemmän käsisuojallisia hihansuita ja miksei myös käännettäviä lahkeensuita kuten joissakin haalareissa on
- bodien haaraosaan ainakin kahden koon painonapit
- kauniita harmonisia kuoseja myös kietaisubodeihin.

4.2 Vaatetuslalla työskennelleen isoäidin näkökulma

Opinnäytetyöhön haastateltu isoäiti teki aikoinaan pääosin kaikki vauvanvaatteet itse, niin neuleet kuin ommellutkin vaatteet. Hänellä on yksi tytär ja hän on isoäiti yhdelle

pojalle ja yhdelle tytölle. Omalle tyttärelleen hän muistaa ostaneensa jonkin talvitakin, mutta pääosin tehneensä kaikki vaatteet itse. Myös lapsenlapsilleen hän ompeli ja neuvoi tarpeen mukaan kaikenlaista, mutta ei muista ostaneensa heille kaupasta valmisvaatteita. Haastattelussa hänelle esitettiin samat kysymykset kuin äideille ja kysymykseen isoäiti vastasi sillä ajatuksella kuinka hän toimisi nyt.

Vauvanvaatteita isoäiti ostaisi mieluiten marketeista ja arvostaa tuotteissa eniten materiaalia ja laatua. Kolmanneksi eniten hänen ostopäätökseensä vaikuttaisi vaateen ulkonäkö ja vähiten hinta. Nykypäivän hintatasosta hän myöntää, ettei hänellä ole mitään aavistusta ja kertoo maksavansa vauvan perusbodista enintään 30 euroa. Bodin tulisi kuitenkin olla laadukasta ja kestävä materiaalia. Isoäiti ostaisi myös mieluiten erillisiä vaatekappaleita, joita saisi itse yhdistellä.

Valmisvaatteiden ongelmista kysyttäessä hän tuo esiin kaula-aukon liian kireät resorit, jotka hankaloittavat pukemista, sekä potkuhousujen liian lyhyet haarasaumat, jotka jättävät vauvan selän paljaaksi.

Isoäiti ei ostaisi vauvalle vaatteita, jotka vaatisivat tavallista enemmän huoltoa ja ihmetteleekin miksi kukaan haalisi itselleen ylimääräistä työtä. Myöskään mustia vaatteita hän ei ole vauvalle ostanut eikä ostaisi.

Ohuiden trikoolapasten isoäiti kertoo olevan käytännölliset ja sanoo housujen korkeiden vyötäröresorien olevan hyvät ettei vauvan selkä jää paljaaksi. Lahkeensuun korkeiden resorien hän sanoo pitävän sukat paremmin jalassa, vaikka vauva heiluttelisi jalkojaan terhakkaasti.

Haastateltu isoäiti suosisi vauvanvaatteissa hillittyjä ja harmonisia kuoseja, sillä niitä olisi helpoin yhdistellä. Printeissä hän suosisi selkeästi lapsille suunnattuja printtejä sekä myös aikuisten vaatteissa toimivia printtejä. Koristuksista hän pitää taskuista sekä paikkakoristeista ja miettii silityskuvioiden turvallisuutta vauvanvaatteissa sillä kannalta etteivät kuviot lähtisi irti ja vauva laittaisi niitä suuhunsa.

Isoäiti ei pidä vauvan pukemista tyylikkäästi ja muodikkaasti lainkaan tärkeänä ja pukisi lapsen mieluiten selkeästi lapsekkaisiin vaatteisiin. Vauvanvaatteiden pitkäikäisyyden hän ottaisi huomioon kierrättämällä vaatteita sekä suosimalla niin sanotusti mukana kasvavia kahden koon vaatteita.

Vauvanvaatesuunnittelijoilta isoäiti toivoo vaatteisiin ohuita, hengittäviä, luonnonkuituisia ja lapsen iholle miellyttäviä materiaaleja. Värien hän toivoo olevan turvallisia ja printtien selkeitä, helppoja erivärisiä muotoja, joita jo pienen vauvan on helppo katsella. Isoäiti myös muistuttaa, että vaatteiden tulisi olla mahdollisimman helposti puettava, sillä vauvan pukeminen on toisinaan hyvinkin haastavaa ja tuskallista sekä pukijalle että vauvalle.

4.3 Asiantuntijahaastattelut

Äitien ja isoäidin lisäksi käytännön kokemusta vauvanvaatteista on pienten lasten kanssa työskentelevillä henkilöillä. Lisäksi opinnäytetyössä tutustutaan hyvin ajankoh-

taiseen aiheeseen eli suomalaiseen äitiyspakkaukseen, josta on ollut lähiaikoina hyvin tiiviisti keskustelua myös ulkomaisissa medioissa.

4.3.1 Äitiyspakkaus

Kuva 9 Vuoden 2017 äitiyspakkauksen sisältö

Äitiyspakkaus (Kuva 9) on suomalainen Kelan jakama avustus lapsiperheille, mikä sisältää vauvanvaatteita sekä hoitotarvikkeita. Avustus kehiteltiin aluksi vähävaraisille synnyttäjille ja sen jakaminen aloitettiin vuonna 1938. Vuonna 1949 äitiysavustus tuli kaikkien äitien saataville. Nykypäivänä lähes kaikki ensisynnyttäjät valitsevat äitiyspakkauksen rahallisen äitiysavustuksen sijaan ja Kela jakaakin vuosittain noin 40 000 äitiyspakkausta. Kelan äitiysavustusta on mahdollista hakea aikaisintaan kun raskaus on todistettusti kestänyt 154 päivää, mutta viimeistään kaksi kuukautta ennen laskettua aikaa. (Kela. 2016.)

Opinnäytetyöhön haastattelin sähköpostitse Kelan äitiysavustusraadin sihteerinä jo neljättä vuotta toimivaa Veera Petäjää. Petäjältä tiedustelin äitiyspakkauksen tuotteiden valinnasta, äitiyspakkauksen saamasta palautteesta ja siitä mitä äitiyspakkaukseen toivotaan suunnittelijoilta.

Petäjä kiteyttää äitiyspakkauksen valintakriteereiksi laadun, hinnan ja esteettisyyden. Vaatteiden tulee lisäksi sopia sekä tyttö- että poikavauvoille. Kysyttäessä kuinka äitiyspakkauksen tuotteiden valinnassa otetaan huomioon vaatteiden kestävyys ja puettavuus, Petäjä kertoo raadin testaavan vaatteiden istuvuutta ja käytettävyyttä nukkejen avulla. Lisäksi kiinnikkeet testataan tarkasti, jottei vetoketju tule liian korkealle tai painonapeissa ole ongelmia. Värien lähteminen, nukkaantuminen ja kutistuminen selvitetään pesutestillä. Petäjä lisää vielä raadin kiinnittävän huomiota myös tuotteiden pit-

käikäisyyteen sekä asiakaspalautteeseen. Jatkopalabodit ja makuupussiksi muunnettava ulkohaalari ovat valikoituneet äitiyspakkaukseen juuri pitkäikäisyytensä vuoksi. Petäjä selittää myös potkukousuista saadun palautteen vaikuttaneen siihen, ettei niitä ole pakkauksessa enää kuin yhdet pienimmässä koossa.

Kysyttäessä millaisia tuotteita ihmiset pääosin toivovat äitiyspakkaukseen Petäjä kertoo, että äitiyspakkauksen toivotaan pysyvän lähes muuttumattomana ja pakkaukseen toivotaan tavallisia perustuotteita. Petäjän mukaan ihmiset arvostavat vauvanvaatteissa värejä, kuoseja ja etenkin laatua. ”Laatua ei ehkä voi tarpeeksi korostaa,” hän lisää. Petäjä toteaa raadin saavan kohtuullisen vähän palautetta vaatteiden muodikkeudesta, mutta vaatteiden sopivuuden molemmille sukupuolille herättävän paljon keskustelua.

Suunnittelijoilta Petäjä kertoo raadin toivovan selkeitä, kirkkaita ja raikkaita perusvärejä, jotka sopisivat molemmille sukupuolille. Suunnittelijan tulisi myös huomioida materiaalien laatu, pesunkestävyys ja värien pitävyys. Vauvanvaatteiden on tärkeää olla mukavia päällä. ”Hyvälaatuiset vaatteet erottuvat aina edukseen,” hän huomauttaa.

Tulevaisuuden vauvanvaatesuunnittelijoita Petäjä rohkaisee käyttämään kirkkaita, puhtaita värejä, sillä vauvat kiinnittävät niihin itsekkin huomiota. Lisäksi suunnittelijan tulee huomioida vaatteiden esteettisyys ja käyttömukavuus.

4.3.2 Pienten lasten kanssa työskennelleen näkökulma

Vauvanvaatteiden käytettävyydestä ja puettavuudesta puhuttaessa on vanhempien ja isovanhempien lisäksi kokemusta ja näkemystä myös lasten parissa työskentelevillä ihmisillä. Opinnäytetyöhöni haastattelin päiväkodissa työskennellyttä Mari Toivosta.

Kysyttäessä mikä tekee vauvanvaatteista helposti puettavan ja käytettävän Toivonen antaa äänensä äitien tapaan kietaisumalliselle bodille pienillä vauvoilla ja bodille, jossa on painonapit olalla kun vauva alkaa jäntevöityä. Hän toteaa avattavien paitojen olevan muutenkin käteviä pukemisen kannalta ja painonappien olevan paras kiinnitysmekanismi.

Toivonen uskoo ihmisten arvostavan vauvanvaatteissa helppopukuisuutta, hyvää laatua ja kivoja kuoseja. Muodin ja trendien näkyvyyttä vauvanvaatteissa hän toteaa joidenkin pitävän tärkeänä ja toisten ei.

Toivonen muistaa narukiinnitteisen bodin narujen joskus aiheuttaneen hiertymiä vauvalle ja kertoo törmänneensä usein huonolaatuisiin sukkahousuihin, joissa löysä vyötäröresori tekee koko sukkahousuista vetelät.

Kysyttäessä miten vaate voisi tuoda vauvalle turvallisuudentunnetta, Toivonen tuo esiin umpinaiset hihansuut. Tulevaisuuden vauvanvaatesuunnittelijoita Toivonen rohkaisee käyttämään persoonallisia ja värikkäitä kuoseja tuotteissaan.

5 KERÄTYSTÄ AINEISTOSTA ESIIN NOUSSEET ONGELMAT

Haastatteluista nousi esille paljon asioita, joita vauvanvaatteissa voisi parantaa. Haastateltavilla oli lisäksi paljon toivomuksia tuotteiden ulkonäköön liittyen. Ulkonäkökysymysten tulosten perusteella voi vain todeta kaikilla olevan erilainen maku ja tyytyä siihen, että kaikenlaisille visuaalisille tyyleille on omat markkinansa. Haastattelujen perusteella äidit valitsevat vauvanvaatteet suurimmaksi osin vaateen ulkonäön perusteella ja vauvanvaatteista toivotaan pääosin värikkäitä ja selkeästi lapsekkaita. Unisex-mallistoja ja molemmille sukupuolille sopivia kirkkaita värejä toivottiin lisää.

Valmisvaatteiden materiaaleissa on haastattelujen perusteella paljon parantamisen varaa, vaikka yksi haastatelluista äideistä myönsikin laadun ja edullisuuden usein olevan toisiaan syrjiviä ominaisuuksia. Materiaalien kerrottiin usein kutistuvan liikaa pesussa ja joidenkin bodien trikoon venyvän käytössä nopeasti muodottomaksi. Lisäksi vaatteiden saumojen kerrottiin ratkeilevan turhan helposti. Pesunkestävyys nosti myös paljon keskustelua ja vauvanvaatteisiin toivottiin materiaaleja, joista tahrat saisi helpommin pois. Yksi haastatelluista äideistä myös ihmetteli sitä, ettei nykyään ole enää varmaa että vauvanvaatteet kestäisivät 60 asteen pesun.

Kiinnikkeistä parhaiksi nousivat selkeästi painonapit, mutta painonappien listoja toivottiin vahvemmiksi ja todettiin trikoon usein repeilevän painonappien ympäriltä. Myös painonappien sijainti aiheutti pohdintaa ja selkään sijoitettujen painonappien pelättiin painavan vauvaa inhottavasti. Narukiinnitysten todettiin olevan turhan hankalia ja hitaita vauhdikkaassa vauva-arjessa ja narujen kerrottiin joskus myös aiheuttaneen hierlymiä vauvalle. Vetoketjut todettiin myös hyväksi kiinnikkeiksi, mutta haalareihin toivottiin enemmän kaksisuuntaisia vetoketjuja helpottamaan vaipanvaihtoa.

Kietaisumalliset bodit äänestettiin lähes yksimielisesti parhaimmaksi malliksi pienillä vauvoilla, mutta kaula-aukon todettiin joissakin tuotteissa jäävän liian suureksi. Samoin mallin, jossa on olkapäiltä levenevä kaula-aukko, ongelmaksi nimettiin liian isoksi jäävä tai nopeasti löystyvä kaula-aukko joka jättää vauvan hartiat paljaiksi. T-paitojen ja puseroiden kaula-aukkojen taas todettiin olevan usein turhan tiukkoja ja pieniä.

Tutkimuksesta selvisi myös, ettei potkuhousuja käytetä nykyään enää isommilla vauvoilla. Housujen lyhyiden haarasaumojen kerrottiin jättävän vauvan selkä paljaaksi ja paksuista materiaaleista valmistettujen käännettävien vyötäröresorien pelättiin painavan vauvaa vatsaan. Päiväkodissa työskennellyt Toivonen kertoi myös usein törmänneensä huonolaatuisiin sukkahousuihin, joiden vyötäröresori venähtää nopeasti käytössä ja sukkahousut löystyvät veteliksi.

Oikeankokoisten vauvanvaatteiden hankalaa löytymistä harmiteltiin paljon ja vauvanvaatteisiin kaivattiin enemmän säätövaraa tuomaan istuvuutta ja lisää käyttöikää tuotteelle. Kestäviä ja pitkällä käyttöiällä suunniteltuja tuotteita toivottiin muutenkin lisää ja etenkin bodien kahden koon painonappirivit haaroissa keräsivät paljon kehuja.

Raapimista estävistä tuotteista käsisuojaallisia bodeja toivottiin markkinoille lisää ja ohuiden trikoolapasten kysyntä vaikutti olevan suurempaa kuin saatavuus.

Bodien kaula-aukkojen ongelmien korjaamiseksi voisi kehitellä uudenlaisia versioita kietaisubodeista, sekä parannella olkapäitä levenevää mallia tukevammaksi ja toimivammaksi. Bodien säätöominaisuuksia voisi myös kehitellä eteenpäin, jotta vaatteesta saataisiin mahdollisimman pitkäikäinen ja hyvin istuva erikokoisille vauvoille. Collegehaalareille voisi kehitellä kaksisuuntaisen vetoketjun lisäksi myös muita vaipanvaihtoa helpottavia kiinnitystapoja.

Monikäyttöiset muunneltavat tuotteet kuten aineistossa mainittu makuupussiksi muunneltava haalari ovat todennäköisesti suuressa roolissa tulevaisuuden vauvanvaatemarkkinoilla ja ulkovaatetuksen lisäksi tällaisia tuotteita voisi kehitellä myös sisävaatetukseen. Ulkovaatteissa tosin monikäyttöisyys ja pitkäaikaisuus ovat tärkeässä roolissa jo tuotteiden suurempien hintojen vuoksi.

6 VAUVANVAATEMALLISTON SUUNNITTELU

Opinnäytetyömalliston tarkoituksena on asiakaslähtöisen vauvanvaatemalliston suunnittelu. Suunniteltava vauvanvaatemallisto tulee toimimaan Ilolla Design -yrityksen perusmallistona kausittain vaihtuvien mallistojen rinnalla. Malliston tulee kattaa kaikki vauvan sisäpukeutumisen vaatekappaleet vastasyntyneestä (koko 50 cm) parin vuoden taaperoikään saakka (koko 92 cm). Mallistoon suunnitellaan myös kaksi graafista kuosia, jotka esitetään opinnäytetyössä väritetyin kuvin. Mallisto itsessään esitetään opinnäytetyössä väritetyin tasokuvin tuotteen edestä.

6.1 Kerätty aineisto suunnittelun lähtökohtana

Vauvanvaatemalliston lähtökohtana toimii opinnäytetyöhön kerätty aineisto, johon on koottu vauvanvaatteiden suunnittelua avustavaa tietoa. Tiedot on kerätty muun muassa haastattelemalla äitejä, isoäitiä, entistä päiväkodin työntekijää sekä Kelan äitiusavustusraadin sihteeriä. Haastattelujen lisäksi tietoa on hankittu havainnoimalla jo olemassa olevia vauvanvaatteita kahdeksan eri yrityksen verkkokauppojen kautta, sekä tutkimalla muita asiaan liittyviä internetlähteitä. Malliston suunnittelun pääajatuksena on kaupallinen asiakaslähtöinen suunnittelu, minkä vuoksi suunnittelussa seurataan pääosin haastatteluista saatua käytännönkokemuksen tuomaa tietoa.

Malliston suunnittelussa pyritään ratkaisemaan aineistossa esiin nousseita ongelmia ja olemassa olevien tuotteiden kehitystarpeita. Lisäksi havainnoinnin ja haastattelujen perusteella rajataan malliston tuotteiden kokojakaumat.

Malliston ulkonäkö pyritään pitämään värikkäänä ja sukupuolineutraalina. Sukupuolineutraali suunta mallistolle valikoitui äitien palautteen mukaan. Lisäksi kyseessä on Ilolla Design -yrityksen pysyvä perusmallisto, jonka tulisi toimia ympäri vuoden, sopia sekä tyttö että poikavauvoille ja pysyä värejä lukuun ottamatta lähes muuttumattomana. Perusmalliston lisäksi valikoimaan on tarkoitus myöhemmin suunnitella kausittain vaihtuvia mallistoja. Kausittain vaihtuvissa mallistoissa tullaan näkemään kuoseja ja selvemmin sukupuolisidonnaisia tuotteita. Opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin yrityksen perusmalliston suunnitteluun. Lisäksi opinnäytetyössä esitellään kuvin kaksi graafista kuosia, joiden tulisi toimia vaatteissa kausittain vaihtelevissa väreissä.

Aineistosta nousi esiin myös paljon ongelmia ja huomioitavia asioita tuotteiden materiaaleihin liittyen, jotka tulee huomioida vaatteita valmistavan tehtaan kanssa. Malliston materiaalien valinnassa tullaan ottamaan huomioon kaikki tutkimuksessa esiin nousseet ongelmat sekä vauvanvaatteiden turvallisuuskysymykset. Lisäksi painonappien listoista pyritään saamaan vahvat ja saumoista kestävätkä.

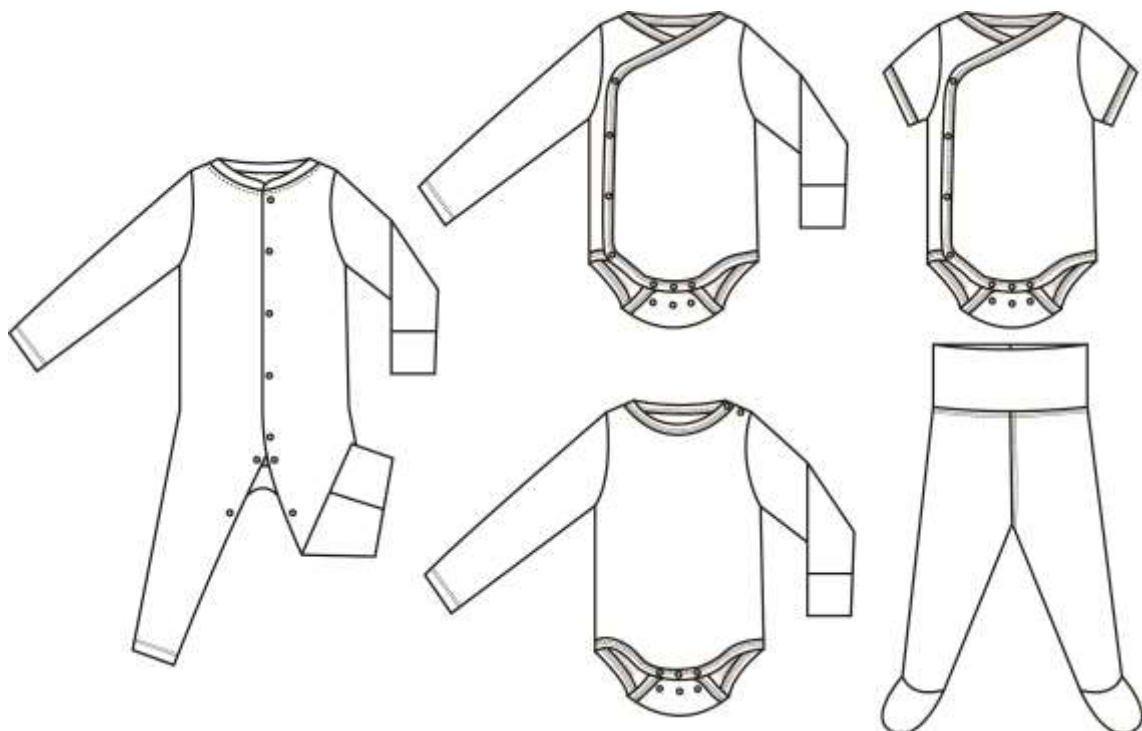
6.2 Mallisto

Malliston suunnittelussa lähdettiin liikkeelle kartoittamalla vauvan sisäpukeutumisen perusvaatteet (Kuva 10), sekä miettimällä vaatteille tarvittavat kokojakaumat. Kaikkien tuotteiden valmistaminen ei välttämättä olisi kaupallisesti kannattavaa jokaisessa

koossa, sillä vastasyntyneen ja taaperoikäisen lapsen liikkuvuus ja vaippojenvaihto on hyvin erilaista.

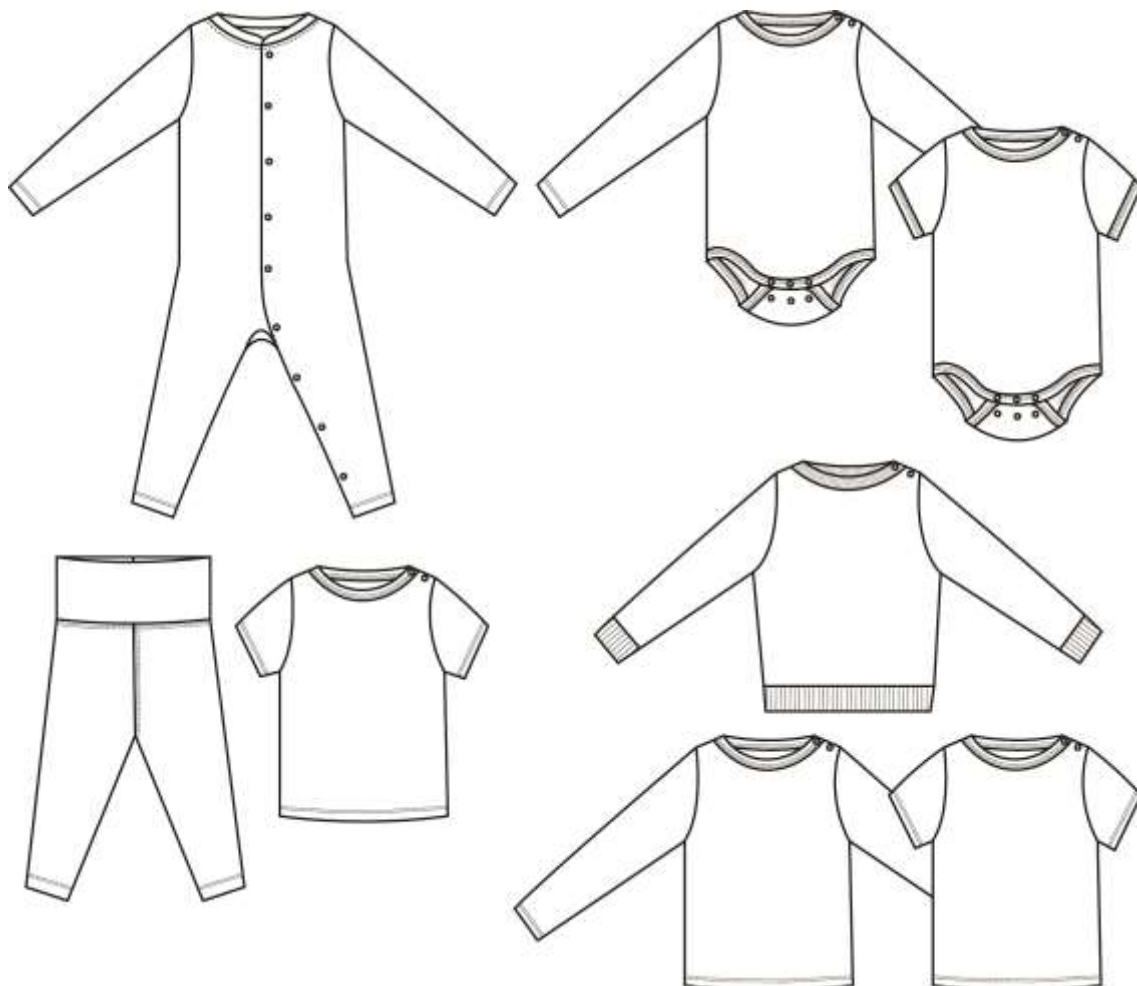

Kuva 10 Vauvan sisäpukeutumisen perusvaatteiden kartoittamista

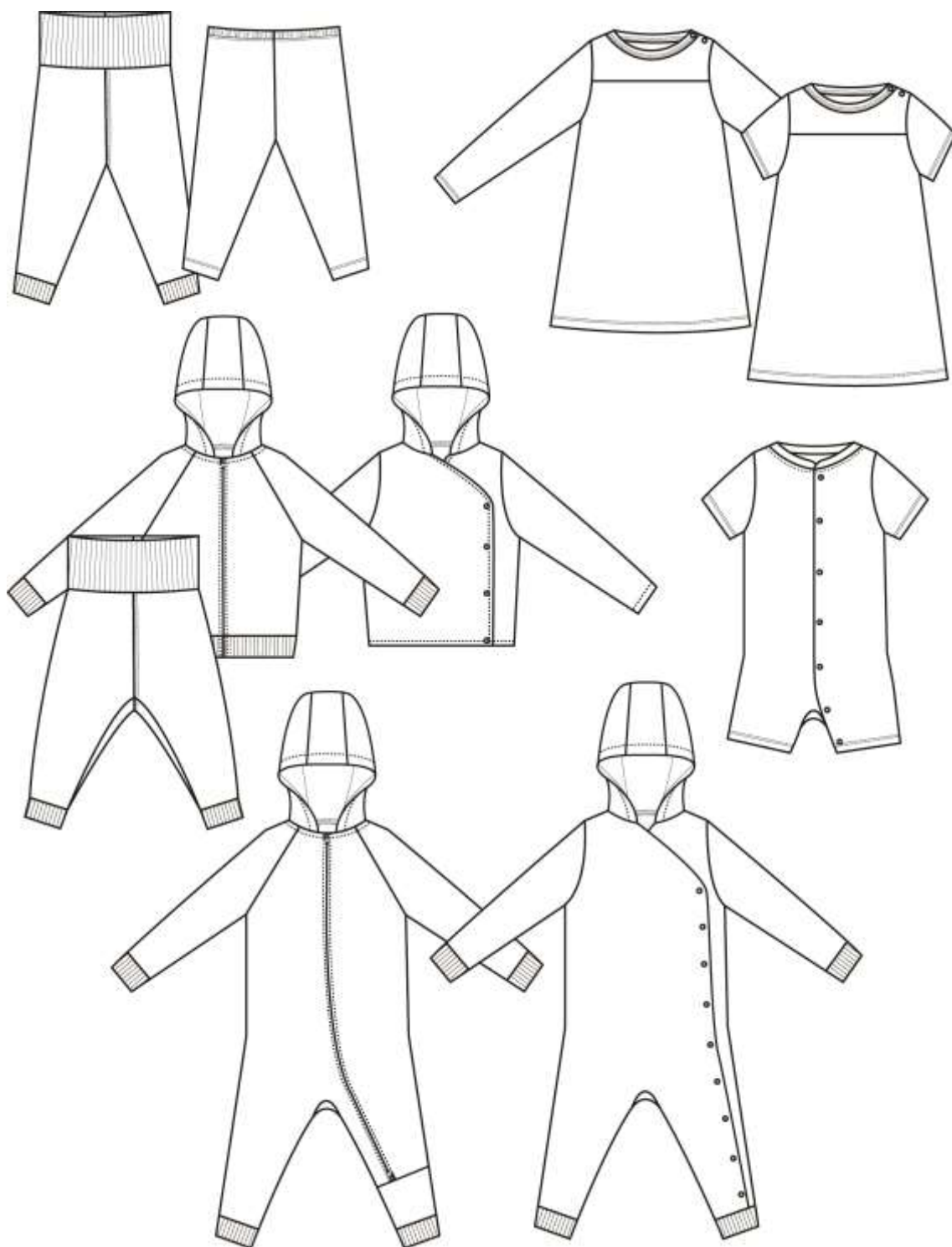
Kuva 11 Tuotteet koossa 50 cm – 68 cm

Aivan pienelle vauvalle suunniteltiin viisi omaa tuotetta (koot 50–68), joiden yhdistävänä elementtinä toimii vaatteiden avattavuus, pitkähihaisten hihansuihin ommellut käännettävät käsisuojat sekä joissakin tuotteissa kahden koon mitoitus (Kuva 11). Hyvän istuvuuden takaamiseksi lisättiin bodien jalka-aukoille takakappaleelle poimutusta tuomaan tilaa vaipoille. Pienten vauvojen unihaalariin lisättiin hihansuiden käännettävien käsisuojiin lisäksi myös lahkeensuiden käännettävät jalkasuojat, jotta yöksi ei tarvitsisi pukea kiristäviä ja irti lähteviä sukkia. Jalkaterälliset potkukousut on saatavilla ainoastaan aivan pienille vauvoille ja kietaisubodista on pitkähihaiset ja lyhythihaiset mallit.

Kuva 12 Tuotteet koossa 68 cm – 92 cm

Vastasyntyneiden koot jätettiin muutamasta tuotteesta ulkopuolelle hankalan pukemisen ja vähäisen käytön/tarpeen vuoksi (Kuva 12). Näissä tuotteissa kokojakauma on 62 cm – 92 cm. Tavallisen bodin kaula-aukoksi valikoitui tutkimustulosten perusteella malli, jossa on olalla painonapit. Bodia suunniteltiin pitkähihainen ja lyhythihainen malli ja pitkäikäisyys on otettu huomioon kahden koon painonapeilla haarassa. Istuvuuden parantamiseksi lisättiin myös takakappaleiden jalka-aukoille poimutusta. Tavallisia bodeja on saatavilla joka koossa, mutta ilman käsisuojiä bodeja on saatavilla koosta 62 cm kokoon 92 cm. Lisäksi lyhyt- ja pitkähihaisia trikoopaitoja, kaksiosaisia pyjamia, käsisuojojattomia unihaalareita sekä collegepuseroita on saatavilla vain koosta 62 cm eteenpäin.

Kuva 13 Tuotteet koossa 50 cm – 92 cm

Perusmallistoon suunniteltiin myös tuotteita, joita on saatavilla jokaisessa mallistoon kuuluvassa koossa (Kuva 13). Näihin tuotteisiin kuuluu lyhytihainen ja -lahkeinen unihaalari, collegehousut, kaksi mallia trikoolegginssejä, kaksi mallia collegetakkeja, kaksi mallia collegehaalareita sekä kaksi mallia mekkoja.

6.2.1 Värimaailma

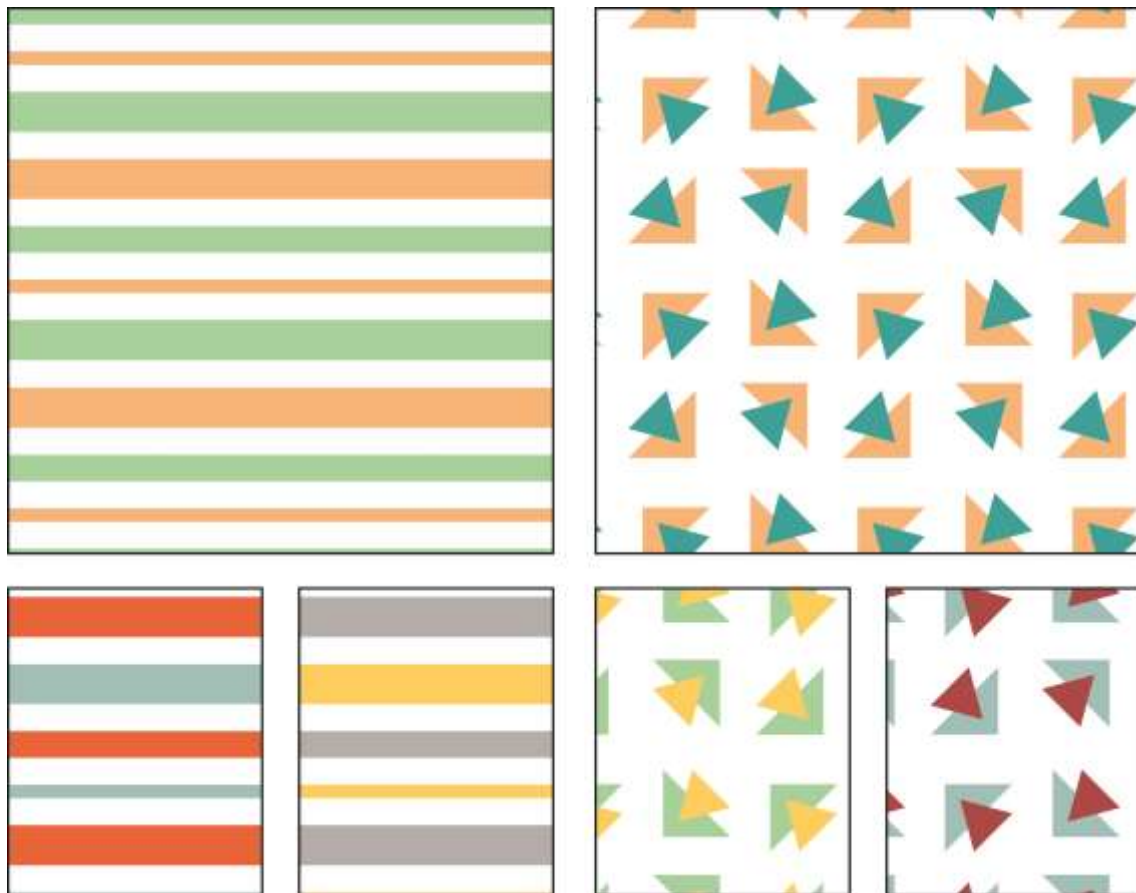
Haastattelujen perusteella yksivärisiin perusvaatteisiin toivotaan lisää värejä, jotka toimivat molemmilla sukupuolilla. Tämän vuoksi perusmalliston värimaailmassa on päädytty välttämään täysin perinteisiä vauvanvaatteille tyypillisiä sukupuolisidonnaisiksi miellettyjä värejä kuten vaaleanpunaista ja vaaleansinistä. Värimaailmaan on pyritty kokoamaan värejä, jotka toimisivat molemmilla sukupuolilla ja olisivat keskenään yhdisteltävissä. Haastattelujen lisäksi malliston estetiikkaan vaikuttaa suunnittelijan näkemys sekä Ilolla Design -yrityksen tyyli. Opinnäytetyössä esitetty värimaailma on määritetty Pantonen värikoodeja käyttäen (Kuva 14).

Kuva 14 Malliston värimaailma

6.2.2 Graafiset kuosit

Mallistoon suunniteltiin kaksi graafista kuosia, joiden on tarkoitus toimia perusvaatteissa eri kausina eri väreissä (Kuva 15). Kuosien väriyhdistelmistä pyrittiin saamaan mahdollisimman sukupuolineutraaleja, lapsille sopivia sekä helposti muihin vaatteisiin yhdisteltäviä. Mallistoa varten suunniteltiin yksi raitakuosi ja yksi erilailla aseteltuja kolmioita sisältävä kuosi. Molemmissa kuoseissa on valkoinen pohjakangas, sekä kaksi väriä. Kummastakin kuosista suunniteltiin kolme erilaista värvaihtoehtoa.

Kuva 15 Graafiset kuosit (ei 1:1 koossa)

6.2.3 Valmis mallisto

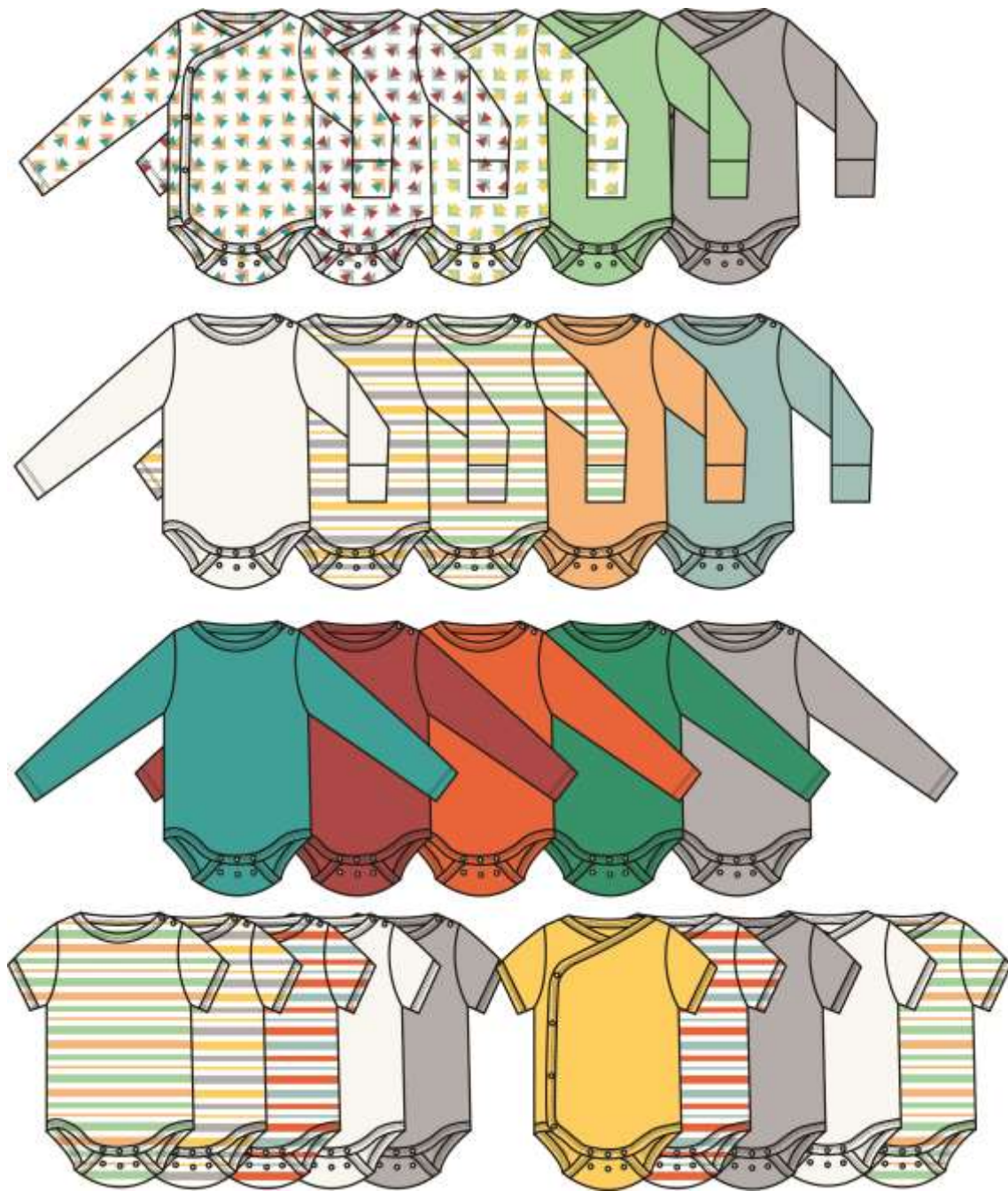
Valmiista mallistosta erityisen tekevät muun muassa vaatteiden tarkat kokojakaumat sekä poikkeuksellinen värimaailma. Jokaisen tuotteen tarve on tarkasti mietitty ja vauvojen kehitys otettu huomioon vaatteiden rakenteissa. Vastasyntyneille vauvoille on oman kokemuksen ja äitien kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella hankalaa ostaa vaatteita etukäteen, sillä vauvan syntymäkoko on vaikea ennustaa ja jokainen lapsi kasvaa omaa tahtiaan. Tämä on huomioitu pienten vauvojen tuotteissa kahden koon säädeltävillä tuotteilla, tällöin tuote mahtuu todennäköisemmin vastasyntyneelle vauvalle, eikä jää heti pieneksi. Pienten vauvojen unihaalarissa on hihansuissa käännettävät käsisuojat, sekä lahkeensuissa käännettävät jalkasuojat, jos vauva kasvaa pituutta suojiensa yli, toimivat hihansuut ja lahkeensuut myös tavalliseen tapaan avonaisina. Potkukousuissa on korkea käännettävä vyötäröresori ja kietaisubodit saa säädettyä omalle vauvalle sopivaksi kaksien painonappirivien kanssa haaroista sekä ympärysmitalta. Havainnoinnin ja haastattelujen perusteella ympärysmitan säätömahdollisuuksia ei tällä hetkellä ole saatavilla olevissa bodeissa. Äitien kanssa käydyistä keskusteluista kävi myös ilmi, että vauvanvaatteisiin toivotaan enemmän sukupuolineutraaleja kuoseja. Näitä mallistoon suunniteltiin kaksi, sekä kummastakin kolme väri vaihtoehtoa. Kuosien värit on valittu niin, että kuosissa yhdistetään kaksi väriä, jotka yksinään voitaisiin mieltää sukupuolisidonnaisiksi, mutta yhdessä ne toimivat niin tyttö- kuin poikavauvoillakin. Valmis mallisto on esitettyinä kuvissa 16–22.

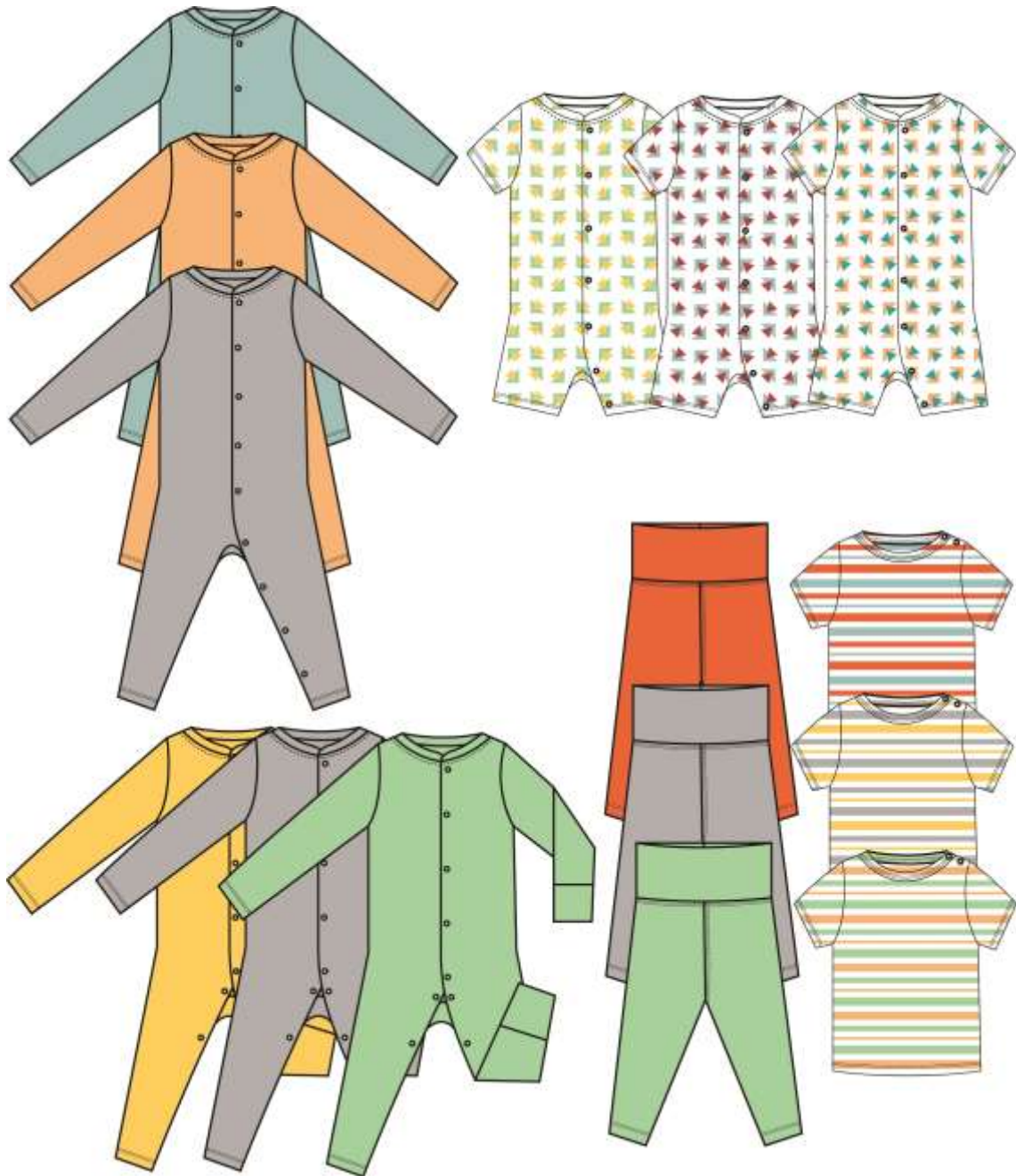
Kuva 16 Malliston alaosat väritettyinä

Kuva 17 Malliston mekot väritettyinä

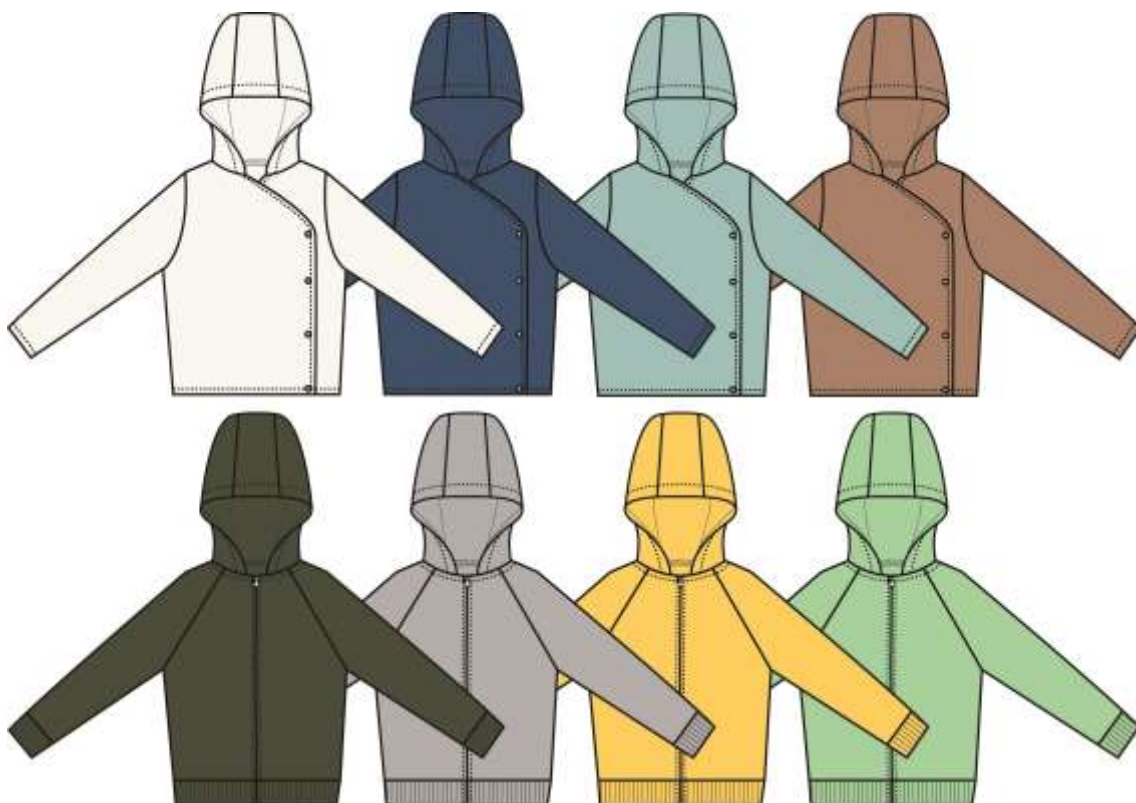
Kuva 18 Malliston bodit väritettyinä

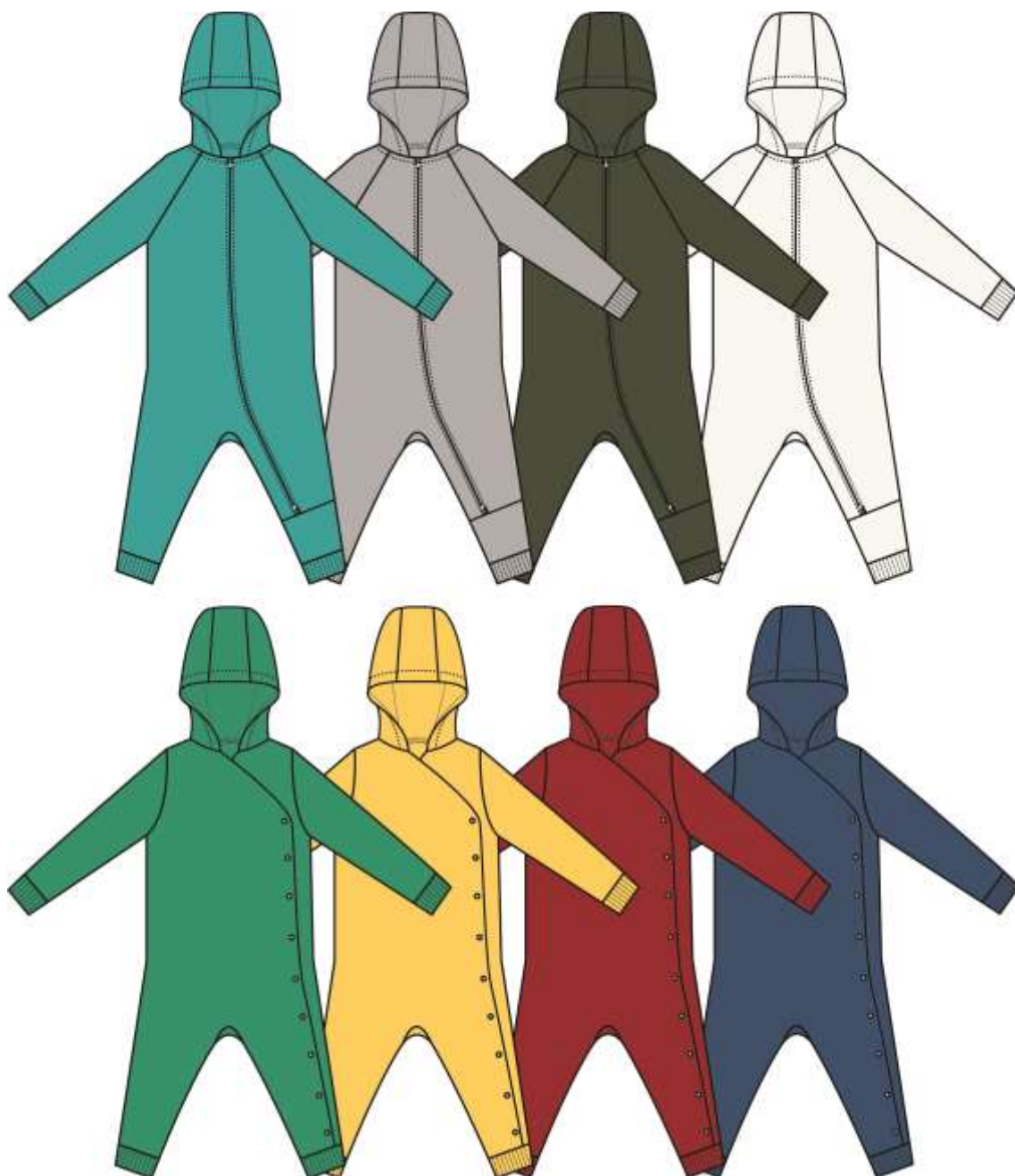
Kuva 19 Malliston uniasut väritettyinä

Kuva 20 Malliston yläosat väritettyinä

Kuva 21 Malliston collegetakit väritettyinä

Kuva 22 Malliston collegehaalarit väritettyinä

7 POHDINTAA

Opinnäytetyön tavoitteena oli koota vauvanvaatteiden suunnittelua avustavaa tietoa haastatteluiden, havainnoinnin ja internetlähteiden kautta. Tietoa oli tarkoitus koota vaatteiden suunnitteluun vaikuttavista ominaisuuksista ajatuksena kaupallinen asiakaslähtöinen suunnittelu. Lisäksi työssä suunniteltiin vauvan perusvaatemallisto Ilolla Design -yritykselle tutkimusosuudessa kerätyn tiedon pohjalta.

Työn tulos vastaa tavoitteita. Äideille ja isoäidille tehdyistä haastatteluista selvisi hyvin vaatteiden käytännöllisyyteen liittyviä asioita. Lisäksi haastateltavat antoivat kiitettävästi toiveita ja vinkkejä liittyen vaatteiden ulkonäköön ja puettavuuteen. Ongelmia ja epäkohtia olemassa olevista vauvanvaatteista löytyi myös useita ja niitä pohdittiin työssä kehittävässä mielessä. Havainnoinnin kautta pystyttiin hyvin kartoittamaan erilaisia vauvanvaatteiden rakenteita, materiaaleja sekä sitä, kuinka yritykset alalla pyrkivät erottumaan kilpailijoistaan.

Opinnäytetyön toteuttamisen suhteellisen kiire aikataulu ei antanut mahdollisuutta etsiä lisää haastateltavia ja esimerkiksi isien, neuvolatyöntekijöiden sekä vauvanvaatesuunnittelijoiden näkökulmat jäivät työssä täysin huomiotta. Tutkimusosuuden tuloksiin vaikuttivat myös tekijän haastatteluissa esittämät kysymykset sekä ominaisuudet, joita tekijä työssään on päättänyt havainnoida ja tutkia.

Malliston suunnittelussa kerätty tieto toimi perustana vaatteiden kokojakaumien kartoittamisessa, mallien suunnittelussa, vaatteiden kiinnitystapojen valinnassa sekä värimaailman hahmottamisessa. Mallisto kattaa tavoitellusti kaikki vauvan sisäpukeutumisen perusvaatteet asusteita lukuun ottamatta. Suunnittelussa vaikutti kerätyn tiedon lisäksi myös suunnittelijan oma näkemys sekä Ilolla Design -yrityksen tyyli. Malliston seuraava askel on tuotekorttien viimeisteleminen ja niiden pohjalta satunnaisten protojen teettäminen ulkomaisilla tehtailla sopivan yhteistyökumppanin löytämiseksi.

Kaiken kaikkiaan kerätty tieto tulee jatkossa tukemaan opinnäytetyön tekijän uraa suunnittelijana ja tulevaisuudessa on ajatuksena kehitellä uusia pitkäaikaisia ja muunneltavia vauvanvaatteita opinnäytetyössä ilmenneiden ongelmien pohjalta. Myös bodien kaula-aukkojen ongelmia pyritään ratkaisemaan kehittämällä täysin uudenlaisia rakenneratkaisuja. Opinnäytetyö antoi intoa ja inspiraatiota myös täysin uuden vauvanvaatteen suunnitteluun, joka vastaisi kasvavan ja kehittyvän lapsen tarpeisiin ja olisi hoitajalle mahdollisimman helppokäyttöinen tuote. Opinnäytetyöhön koottu pieni tietopaketti toivottavasti auttaa myös muita vauvanvaatesuunnittelijoita työssään tai tulevia suunnittelijoita hahmottamaan vauvanvaatteiden suunnittelussa huomioitavia asioita.

LÄHTEET

Aarrekid. 2017. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<https://www.aarrekid.fi/fi/>

Euroopan kemikaalivirasto. 2017. Viitattu 17.4.2017

<echa.europa.eu/fi>

Global Standard gGmbH. 2016. Viitattu 17.4.2017

<http://global-standard.org/>

Gugguu Oy. 2016. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<https://www.gugguu.com/>

H & M Hennes & Mauritz AB. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<http://www.hm.com/fi/>

KappAhl. 2017. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<https://www.kappahl.com/fi-FI/>

Kela. 2016. Viitattu 20.4.2017

<http://www.kela.fi/aitiysavustus-historia>

Lindex Oy. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<http://www.lindex.com/fi/>

Nissi-Rantakömi, S (2016). *Tuoteturvallisuusviikko: EU-tietojenvaihtojärjestelmä varoittaa vaarallisista käyttötavaroista*. Suomen tekstiili ja muoti 18.11.2016. Haettu

24.4.2017 osoitteesta <https://www.stjm.fi/uutiset/tuoteturvallisuusviikko-eu-tietojenvaihtojarjestelma-varoittaa-vaarallisista-kayttotavaroista/>

Nosh Company Oy. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<http://nosh.fi/>

OEKO-TEX® Association. 2016. Viitattu 17.4.2017

https://www.oeko-tex.com/en/business/business_home/business_home.xhtml

Papu Design Oy. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<https://www.weecos.com/fi/stores/papu>

Tukes. 3/2014. Turvallinen koti lapselle -opas. PDF-materiaali. Viitattu 18.4.2017

http://www.tukes.fi/Tiedostot/Kemikaalituotteet/Oppaat/Turvallinen_koti_lapselle_opas.pdf

Tukes. 2013. Viitattu 17.4.2017

<http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Lasten-tuotteet/Tekstiilit/>

Tukes. 2013. Viitattu 17.4.2017

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Kulutustavarat/Tavaroiden-turvallisuusvaatimuksia/>

Vimma. 2014. Verkkokaupan havainnointi 18.4.2017

<http://www.vimmacompany.com/>

HAASTATTELUT

Isoäiti. Vaatetuslalla työskennellyt kahden lapsen isoäiti. Haastattelu sähköpostitse 14.4.2017

Petäjä Veera. Kelan äitiysavustusraadin sihteeri. Haastattelu sähköpostitse 13.4.2017

Toivonen Mari. Entinen päiväkotityöntekijä. Haastattelu Facebook-sovelluksen kautta. Kysymykset lähetetty 13.4.2017 ja vastaukset saatu 19.4.2017

Äidit 1–8. Haastattelut Facebook-sovelluksen kautta 13.4.2017–21.4.2017 välisenä aikana

KUVAT

Kuva 9. Annika Söderblom. Vuoden 2017 äitiyspakkauksen sisältö

<http://www.kela.fi/aitiyspakkaus>

muut kuvat tekijän omia

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Äideille lähetetyt haastattelukysymykset

Haastattelut on toteutettu Facebook-sovelluksen kautta 13.4.2017–21.4.2017 välisenä aikana.

1. Ikä:
2. Ostan vauvanvaatteita mieluiten...
 - Kirpputoreilta:
 - Marketeista:
 - Vaatekaupoista:
 - Netistä:
 - Teen pääosin itse:
 - Muualta, mistä?
3. Ostopäätöksessäni vaikuttaa eniten vaateen... (Numeroi yhdestä neljään, joista yksi tarkoittaa eniten vaikuttavaa ja neljä vähiten vaikuttavaa ominaisuutta)
 - Laatu:
 - Ulkonäkö:
 - Materiaalit:
 - Hinta:
4. Maksan vauvan perus bodista enintään:
5. Ostan mieluiten...
 - Valmiita vaatesettejä ja yksiosaisia asuja:
 - Yksittäisiä vaatekappaleita, joita saan itse yhdistellä:
6. Oletko törmännyt valmisvaatteissa käyttöön liittyviin ongelmiin, jos niin minkälaisiin?
7. Oletko ostanut tai ostaisitko vauvalle vaatetta, joka vaatii tavallista konepesua enemmän huoltoa?
8. Oletko käyttänyt vauvalla seuraavia raapimista estäviä vaatteita?
 - Ohuita trikoolapasia:
 - Bodeja, joissa on käsisuojat hihoissa:
 - Olen pukeut vauvalle sukat käsiin:
 - Meillä ei ole ollut ongelmaa raapimisen kanssa:

9. Pukemisen kannalta paras bodi on...
Kietaisumallinen:
Malli, jossa on olkapäiltä levenevä pääaukko:
Malli, jossa on olkapäällä tai edessä kaula-aukolla nepparit:
Mallilla ei ole mielestäni pukemiseen mitään vaikutusta:
10. Oletko huomannut, että housujen vyötäröresorin tai lahkeensuuresorien korkeudella olisi vaikutusta käytössä (esim. sukkiin pysymiseen ylhäällä)?
11. Suosin vauvanvaatteissa...
Räikeitä, värikkäitä kuoseja:
Yksivärisiä vaatteita:
Hillittyjä kuoseja harmonisilla väreillä:
Geometrisia kuoseja:
Kuoseilla ei ole minulle väliä:
12. Ostaisin/olen ostanut mustia vauvanvaatteita:
13. Suosin vauvanvaatteissa... (voit merkitä useamman)
Selkeästi lapsille suunnattuja kuvaprinttejä:
Tekstiprinttejä:
Humoristisia printtejä:
Printtejä, jotka toimisivat myös aikuisten vaatteissa:
Kohoprinttejä (glitter, karvakangas jne.):
En tykkää printeistä vauvanvaatteissa:
14. Pidän seuraavista koristuksista vauvanvaatteissa... (voit merkitä useamman)
Rusetit:
Röyhelöt:
Taskut:
Polvi ja kyynärpaikat:
Silityskuviot:
15. Kuinka tärkeää sinulle on että vauva puetaan tyylikkäästi ja muodikkaasti?
Erittäin tärkeää:
Jokseenkin tärkeää:
Ei lainkaan tärkeää:
16. Puen vauvan mieluummin...
Selkeästi lapsekkaisiin vaatteisiin:
Kuin pikkuaikuisen:

En osaa sanoa:

17. Huomioin vaatteiden pitkäikäisyyden... (voit valita kaikki toimintaasi kuvaavat kohdat)

Käytän bodeissa jatkopaloja:

Säästän vauvanvaatteet seuraavalle lapselle:

Kierrätän vauvanvaatteet eteenpäin:

Ostan vain laadukkaita kestävästä materiaaleista valmistettuja vaatteita:

Suosin ”mukana kasvavia” housuja, joissa on pitkät resorit vyötäröllä ja jaloissa:

Vaatteiden pitkäikäisyydellä ei ole minulle väliä:

18. Mitä toivot tulevaisuuden vauvanvaatteilta / toiveita suunnittelijoille?

ASiantuntijahaastattelukysymykset

Äitiysavustusraadın sihteerille lähetetyt haastattelukysymykset

Haastattelu toteutettiin sähköpostitse.

Kysymykset lähetetty 13.4.2017

Vastaukset saatu 13.4.2017

1. Kuka olet?
2. Millä perusteilla valitsette vaatteet äitiyspakkaukseen?
3. Miten otatte huomioon vaatteiden käytettävyyden ja puettavuuden?
4. Minkälaisia tuotteita ihmiset pääosin toivovat äitiyspakkaukseen?
5. Mitä ominaisuuksia ihmiset tuntuvat arvostavan vauvanvaatteissa?
6. Kuinka tärkeänä ihmiset tuntuvat pitävän muodin ja trendien näkymistä vauvanvaatteissa?
7. Miten suunnittelija saa perusvaatemalliston erottumaan?
8. Vinkkisi tulevaisuuden vauvanvaatesuunnittelijoille?
9. Saanko mainita teidät opinnäytetyössäni nimellä haastattelunne yhteydessä ja siihen viitatessa?

ASiantuntijahaastattelukysymykset

Lasten parissa työskennelleelle lähetetyt haastattelukysymykset

Haastattelu toteutettiin Facebook-sovelluksen kautta.

Kysymykset lähetetty 13.4.2017

Vastaukset saatu 19.4.2017

1. Kuka olet?
2. Mikä tekee vauvanvaatteesta helposti puettavan ja käytettävän?
3. Mitä ominaisuuksia ihmiset tuntevat arvostavan vauvanvaatteissa?
4. Kuinka tärkeänä ihmiset tuntevat pitävän muodin ja trendien näkymistä vauvanvaatteissa?
5. Oletko törmännyt valmisvaatteissa ominaisuuksiin, jotka ovat aiheuttaneet vauvalle hiertymiä tai muita ongelmia?
6. Oletko törmännyt selkeästi epäkäytännöllisiin vauvanvaatteisiin, jos niin minkälaisiin?
7. Miten vaate voisi mielestäsi tuoda vauvalle turvallisuudentunnetta?
8. Vinkkisi tulevaisuuden vauvanvaatesuunnittelijoille?
9. Saanko mainita teidät opinnäytetyössäni nimellä haastattelunne yhteydessä ja siihen viitatessa?